

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Galip YILMAZ

**MERSİN İLİ TOROSLAR İLÇESİNDE TARIM SİGORTASI
UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

TARIM EKONOMİSİ ANABİLİM DALI

ADANA-2022

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MERSİN İLİ TOROSLAR İLÇESİNDE TARIM SİGORTASI UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Galip YILMAZ

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TARIM EKONOMİSİ ANABİLİM DALI

Danışman : Prof. Dr. Haydar ŞENGÜL
Yıl: 2022, Sayfa: 77
Jüri : Prof. Dr. Haydar ŞENGÜL
: Prof. Dr. Mustafa Necat ÖREN
: Prof. Dr. İbrahim YILMAZ

Bu tezde Mersin İli Toroslar İlçesinde Tarım Sigortası Uygulamalarının Değerlendirmesi ile üreticilerin tarım sigortası yaptıрма veya yaptırmama kararlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Basit tesadüf örnekleme yöntemi ile Toroslar ilçesine bağlı 41 kırsal mahallede, tarım sigortalı üretim yapan 179, tarım sigortasız üretim yapan 149 toplam 328 üretici ile yüz yüze görüşme ile anket yapılmıştır. Elde edilen veriler 2021 üretim yılını kapsamaktadır.

Sigortalı tarımsal üretim yapan ve yapmayan üreticilerin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, aile birey sayısı, işlenen arazi varlığı, ortalama yıllık tarımsal cirosu, tarım dışı geliri, finansman kaynakları, sosyal güvenlik durumu, üreticilerin risk algısı, tarım sigortası yaptıрма ve yaptırmama tercih nedenleri, tarım sigortası benimseme durumu incelenmiştir.

Görüşülen üreticilerin %54,6'sının tarım sigortası yaptırdığı, yaptıranların büyük bir çoğunluğunun (%96,6) tarımsal kredi kullanmak için zorunlu olduğu için sigorta yaptırdığı saptanmıştır. Araştırmanın diğer bir önemli bulgusu da üreticilerin ancak %25'inin kırsal mahallede sürekli olarak ikamet ettiği.

Anahtar Kelimeler: TARSİM, Tarım Sigortaları, Toroslar, Mersin

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

EVALUATION OF AGRICULTURAL INSURANCE PRACTICES IN TOROSLAR DISTRICT OF MERSİN

Galip YILMAZ

CUKUROVA UNIVERSITY
INSTITUTE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES
DEPARTMENT OF AGRICULTURAL ECONOMICS

Supervisor : Prof. Dr. Haydar ŞENGÜL
Year: 2022 Pages: 77
Jury : Prof. Dr. Haydar ŞENGÜL
: Prof. Dr. Mustafa Necat ÖREN
: Prof. Dr. İbrahim YILMAZ

In this thesis, it is aimed to evaluate the Agricultural Insurance Practices in the Mediterranean basin, Mersin Province, Toroslar District, and to determine the factors affecting the producers' decisions to have agricultural insurance or not.

The producers of Toroslar district, who were surveyed with the simple random sample method, constituted the main population of the research. A face-to-face interview was conducted with a total of (328) producers in 41 Rural Districts (179) producing with agricultural insurance and 149 producing without agricultural insurance. The data obtained covers the production year of 2021.

Gender, age, education level, number of family members, cultivated land, average annual agricultural turnover, non-agricultural income, financing resources, social security status, risk perception of producers, reasons for choosing to have agricultural insurance or not, agricultural insurance adoption status was examined.

It is found that 54.6% of farmers have agricultural insurance, for the most of them (96.6 %) reason of having insurance is using agricultural credit that is insurance must be needed. It also found that only 25% of farmers lives permanently in the villages.

Keywords: TARSİM, Agricultural Insurance, Toroslar, Mersin

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

İnsanlığın var oluşundan bugüne kadar var olan besin ihtiyacı karşılayan ve tarihsel süreç içerisinde sektör haline gelen “Tarım” yaşamsal ihtiyaç olan besinlerinin üretimi ve bulunurluğunu sağlaması, milli gelir ve istihdama katkı sağlaması, sanayiye sermaye sağlaması, tarıma dayalı sanayi sektörünün hammadde ihtiyacını karşılaması, ihracata katkı sağlaması nedeniyle insanlık için vazgeçilmez sektördür. Ekonomiye olan katkıları yanında tarım sektörü: gıda maddesi kaynağı olması, giyinme, beslenme, çevrenin doğal dengesinin korunması ve sürdürülmesi, gibi nedenlerden dolayı insanlığın vazgeçilmez ihtiyaçlarının arz kaynağı olması özelliğiyle son derece önemli ve insan yaşamında etkilidir. Tarım sektörü diğer tüm sektörleri taşıyan “Lokomotif ve Stratejik Sektör” olma özelliği ile her zaman ön plana çıkmaktadır.

Tarımsal faaliyetler, ekim, dikimden hasada kadar her aşamada iklim koşullarının olumlu ve olumsuz her türlü etkisine maruz kalmaktadır. Olumlu etkileri olan iklim (uygun hava, nem, sıcaklık vd.) koşulları verimliliği artırıp, tarım ürünü kalitesini, arz miktarını ve üretici gelirini artırırken, diğer taraftan olumsuz iklim (sel, su baskını, don, dolu, aşırı yağış, hortum, fırtına, heyelan, kuraklık ve diğer) koşulları tarımsal üretime zarar vererek, tarımsal ürün verimini arzını azaltmakta, gelir kaybına neden olmaktadır.

Tarımsal üretim bilindiği gibi risk ve belirsizliklere açık bir sektördür. Üretici gelirinin istikrarını tehdit eden önemli bir faktör olan riskler iklim ve fiyat kaynaklıdır. Bu risklere karşı çeşitli önlemler alan üreticilerin başvurduğu önlemlerden birisi de modern imece usulü olan tarım sigortasıdır. Üreticiler tarım sigortaları aracılığıyla risklerini transfer etmektedir.

Türkiye'nin de içinde olduğu Akdeniz havzasında, iklim değişikliğinin artan olumsuz etkileri daha sık görülmektedir. Bu tezde Mersin İli Toroslar İlçesinde Tarım Sigortası Uygulamalarının Değerlendirmesi ile üreticilerin tarım sigortası yaptırmaya veya yaptırmama kararlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi

amaçlanmıştır. Kırsal Mahallelerinde ana geçim kaynağının tarımsal üretimin olduğu, çok çeşitli ürünlerin yetiştirildiği ilçede tarım sigortası da yaptırılmaktadır.

Mersin İlinde 2021 yılında tarım sigortası yaptıran üreticilerin poliçe sayısı 26606'dır. Toroslar İlçesinde 2021 yılında tarım sigortası yaptıran üreticilerin poliçe sayısı 3179'dir. Toroslar ilçesinde yaptırılan tarım sigortası poliçesi sayısı, İl toplamında yaptırılan tarım sigortası poliçesinin %11.95'ünü oluşturmaktadır.

Bu çalışma ile Mersin ili Toroslar ilçesinde tarım sigortası uygulamalarının değerlendirilmesi, üreticinin sigortası yaptıрма isteği, riske karşı tutumları ve tarım sigortası yaptıрма sürecinde tercihlerine etki eden faktörlerin ortaya konulması, buna bağlı üreticilerin sosyal ekonomik mevcut durumu, tarım sigortasına bakışları ve tutumları, üreticilerin tarım sigortası ve Tarsim hakkındaki düşünceleri, üreticilerin sigorta tercihlerini etkileyen faktörlerin üretici açısından görünümü, üreticilerin tarım sigortaları ile ilgili beklentileri, üreticilerin tarım sigortası tercihlerine etki eden faktörlerin incelenmesi, belirlenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Çalışmanın birincil verilerini, basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenen, tarım sigortası yaptıran 41 kırsal mahalleden her birinden seçilen 8 (sekiz)'er üretici olmak üzere toplam 328 üretici ile yüz yüze görüşme ile yapılan anketler sonucunda elde edilen veriler oluşturmaktadır. Anket verileri 2021 yılına ait verilerdir.

Yüz yüze yapılan anket ile elde edilen veriler ve gözlemler, tarım sigortası yaptıran ve yaptırmayan üreticilerin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, aile birey sayısı, işlenen arazi varlığı, ortalama yıllık tarımsal cirosu, tarım dışı geliri, finansman kaynakları, sosyal güvenlik durumu, üreticilerin risk algısı, tarım sigortası yaptıрма ve yaptırmama tercih nedenleri, tarım sigortasını benimseme durumu şeklinde incelenmiştir. Elde edilen verilerin sosyal-demografik ve ekonomik özelliklerinin ortaya konmasında ve karşılaştırılmasında, sigorta yaptıрма kararlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesinde, üreticilerin geleceğe yönelik beklentilerini ortaya koyacak tutumları ve kurumlardan elde edilen veriler çapraz tablolar halinde

düzenlenmiş, değişkenlerin ortalama ve oranları hesaplanarak yorumlanmış ve ilişki arayan istatistiksel ki-kare analiz yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 179 üretici (%54,6) tarım sigortası yaptırmaktadır, 149 üretici (% 45,4) tarım sigortası yaptırmamaktadır. Ankete katılan üreticilerin eğitim durumu incelediğinde, 328 üreticiden 185 üretici (% 56,4) ilköğretim mezunu, 143 üretici (% 43,6) lise ve üzeri eğitim düzeyindedir. Bu durum tarımsal üretimde ilköğretim mezunu üreticilerin biraz daha fazla olduğunu göstermektedir. İlçede anket çalışması esnasında ailedeki birey sayısının en fazla 10 kişi olduğu belirlenmiştir.

Ankete katılan 328 üreticinin ailedeki birey sayısını incelediğimizde, ailede birey sayısı 1-5 kişi olan 67 üretici % 20,4'dür, ailede birey sayısı 5-10 kişi arası olan 261 üretici % 79,6'dır. Bu durum Toroslar ilçesinde ankete katılan üreticilerin kalabalık ya da geniş aile yapısına sahip olduğunu, işgücü ihtiyacının ailedeki bireyler tarafından karşılanarak üretimin yapıldığını göstermektedir.

Ankete katılan 328 üreticinin sürekli olarak kırsal mahallede ikamet durumunu incelediğinde sürekli olarak kırsal mahallede ikamet eden üretici sayısı 81'dir (% 24,7), kırsal mahallede sürekli olarak ikamet etmeyen üretici sayısı ise 247'dir (% 75,3). İlçede tarımsal faaliyette bulunan üreticilerin çoğunluğu kentte farklı mahallelerde ikamet ederek, işi olduğunda kırsal mahallesinde gitmeyi tercih etmektedir. Bu durumu ilçenin kırsal mahallelerinin kent merkezine yakın olması, karayolu ulaşım ağının gelişmiş olması olumlu etkilemektedir.

Anket çalışmaları esnasında üreticilerin tarımsal cirosunun 200.000 TL'yi geçmediği belirtilmiştir. Ankete katılan 328 üreticinin aile yıllık tarımsal cirosunu incelediğinde, ailenin yıllık tarımsal cirosu 1-100.000TL arası olan 97 üretici % 29,6'dır, aile yıllık tarımsal cirosu 101.000-200.000TL arası olan 231 üretici % 70,4'dür. İlçede tarımsal üretimde ürün çeşitliliğinin çok, iklimin tarımsal üretime uygun olması, pazara yakınlık gibi nedenler üreticilerin tarımsal cirosunda artış sağlamaktadır. Üreticilerin çoğunluğunun tarımsal cirosunun yüksek olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan 328 üreticinin tarımsal kredi kullanım durumu incelendiğinde, tarımsal kredi kullanan 173 üretici % 52,7'dir, tarımsal kredi kullanmayan 155 üretici % 47,3'dür. Tarımsal kredi kullanmak isteyen üreticilere bankaların ve tarım kredi kooperatiflerinin tarım sigortasını zorunlu tutması üreticileri tarım sigortası yaptırmaya teşvik etmektedir.

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 179 üretici tarım sigortası yaptırmaktadır. Bu üreticilerden 173 üreticinin % 96,6'ı tarımsal kredi kullanmak için zorunlu olarak sigorta yaptırdığı, 2 üreticinin % 1,1'i afet zarar tazminatı için sigorta yaptırdığı, 1 üreticinin % 0,6'ı olumlu öneriler nedeniyle tarım sigortası yaptırdığı, 3 üreticinin % 1,7'i geçmişteki kötü tecrübeler nedeniyle tarım sigortası yaptırdığı belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, tarım sigortası yaptıran 179 üreticiden 6 üretici (% 3,4) tarım sigortasını yaptırırken özel sigorta acentesini tercih ederken, 173 üretici (% 96,6) de tarım sigortasını yaptırırken ziraat odasını tercih etmektedir. Ziraat odalarının üreticiler ile daha etkili, yakın olmalarının, üreticiyi kredi kullanılırken ve diğer risklere karşı tarım sigortası yaptırma konusunda bilgilendirmelerinin sigorta yaptırma tercihlerini olumlu etkilediği belirlenmiştir.

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamda, bilgi birikimi ve deneyimi ile bana yardımcı olan, bu süreçte bilimsel katkılarıyla çalışmama yön veren, danışman hocam Prof. Dr. Haydar ŞENGÜL'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Araştırma sorularını yanıtlamak için zaman ayıran değerli üreticiler ile eserlerinden yararlandığım bilim insanlarına, meslek üstadım Ziraat Mühendisi Sabit ALTINTAŞ'a teşekkür ederim.

Son olarak bana özveri ile destek olan eşim Dilek ve kızlarım Asude Betül ile Elif Beyza'ya gösterdikleri sabır ve anlayışları için teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

SAYFA

ÖZ	I
ABSTRACT.....	II
GENİŞLETİLMİŞ ÖZET	III
TEŞEKKÜR.....	VII
İÇİNDEKİLER	VIII
ÇİZELGELER DİZİNİ	X
ŞEKİLLER DİZİNİ	XIV
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	XVI
1. GİRİŞ	1
2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	7
3. MATERYAL VE YÖNTEM	13
3.1. Materyal	13
3.2. Yöntem.....	13
4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER	17
4.1 Araştırma Alanı İle İlgili Genel Bilgiler	17
4.1.1 Coğrafi Özellikleri	17
4.1.2. İdari Durum, Nüfus	17
4.1.3. İklim ve Bitki Örtüsü	18
4.1.4. Ekonomik Coğrafyası	19
4.2 Türkiye’de Tarım Sigortaları	20
4.2.1. Sigorta tanımı	20
4.2.2. Türkiye’de Tarım Sigortası Uygulamaları	20
4.2.3. Tarım Sigortaları Havuzu	20
4.2.4. TARSİM Genel Müdürlüğü Organizasyon Yapısı.....	24
4.2.5. Tarım Sigorta Çeşitleri	25
4.2.6. Poliçeleşme Süreci	30

4.2.7. Primlerin Ödenmesi.....	31
4.2.8. Hasar İhbarı Ekspertiz ve Ödeme Süreci.....	32
4.3. Mersin İli 2006-2021 Yılları Arası Tarım Sigorta Poliçe Verileri.....	32
5. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA	43
5.1. Üreticilerin Sosyal ve Ekonomik Özellikleri	43
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	71
KAYNAKLAR	75
ÖZGEÇMİŞ.....	77

ÇİZELGELER DİZİNİ

SAYFA

Çizelge 3.1. Anket Çalışması Yapılan Mahalle, Nüfus Bilgisi.....	15
Çizelge 4.1. TARSİM Genel Müdürlüğü Organizasyon Yapısı	24
Çizelge 4.2. Tarımsal Kredi ve Tarım Bankacılığı Hizmeti Veren Bankalar	25
Çizelge 4.3. Tarım Sigortası Türleri	26
Çizelge 4.4. Mersin İli İlçe Bazlı TARSİM Poliçe Sayısı (2006-2021)	32
Çizelge 4.5. Mersin İli TARSİM Sigorta Prim Bilgileri (TL) (2006-2021)	35
Çizelge 4.6. Mersin İli 2021 yılı Bitkisel Üretim Sigortası Verileri.....	36
Çizelge 4.7. Mersin İli 2021 yılı Sera Sigortası Verileri	37
Çizelge 4.8. Mersin İli 2021 yılı Küçükbaş Hayvan Sigortası Verileri	38
Çizelge 4.9. Mersin İli 2021 yılı Büyükbaş Hayvan Sigortası Verileri	39
Çizelge 4.10. Mersin İli 2021 yılı Arı Kovan Sigortası Verileri)	40
Çizelge 5.1. Ankete Katılan Üreticilerin Tarım Sigortası Tercih Dağılımı	43
Çizelge 5.2. Ankete Katılan Üreticilerin Cinsiyet Dağılımı	43
Çizelge 5.3. Ankete Katılan Üreticilerin Cinsiyet Dağılımı	44
Çizelge 5.4. Ankete Katılan Üreticilerin Cinsiyet Bazlı Tarım Sigortası Tercih Dağılımı.....	45
Çizelge 5.5. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Yaş Dağılımı	45
Çizelge 5.6. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Yaş Dağılımı ve Sigorta Tercih Durumu	46
Çizelge 5.7. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Eğitim Durumu Dağılımı	47
Çizelge 5.8. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerin Eğitim Durumu ve Tarım Sigortası Tercih Dağılımı.....	47
Çizelge 5.9. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Ailedeki Birey Sayısı Dağılımı	48
Çizelge 5.10. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerin Ailedeki Birey Sayısı Dağılımı	49

Çizelge 5.11. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Faaliyet Bulunma Süresi (yıl).....	49
Çizelge 5.12. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerin Tarımsal Faaliyet Bulunma Süresi (yıl) Dağılımı.....	50
Çizelge 5.13. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Sürekli Kırsal Mahalle İkamet Durumu.....	51
Çizelge 5.14. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Sürekli Kırsal Mahalle İkamet ve Tarım Sigortası Tercihi.....	52
Çizelge 5.15. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Arazi Genişliği Durumu.....	52
Çizelge 5.16. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Aile Yıllık Tarımsal Cirosu Durumu	53
Çizelge 5.17. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Aile Yıllık Tarımsal Cirosu Dağılımı ve Tarım Sgortası Tercih Durumu	54
Çizelge 5.18. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarım Dışı Gelir Durumu.....	54
Çizelge 5.19. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarım Dışı Gelir Durumu.....	55
Çizelge 5.20. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Kredi Kullanım Durumu.....	56
Çizelge 5.21. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Tarım Sigortası Yaptıran Üreticilerin Tarımsal Kredi Kullanım Durumu	57
Çizelge 5.22. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Sosyal Güvenlik Durumu.....	57
Çizelge 5.23. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Danışmanlık Hizmeti Alma Durumu.....	58
Çizelge 5.24. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Herhangibir Çiftçi Örgütüne Üyelik Durumu	59
Çizelge 5.25. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Herhangibir Çiftçi	

Örgütüne Üyelik ve Tarım Sigortası Tercih Durumu	59
Çizelge 5.26. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin İnternet Kullanma Durumu	60
Çizelge 5.27. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Akıllı Telefon Kullanma Durumu	61
Çizelge 5.28. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Üretiminde Risk Algısı Durumu	61
Çizelge 5.29. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Üretimde Doğal Afet Yaşama Risk Algısı Durumu	62
Çizelge 5.30. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Üretimde Yaşanması Muhtemel Afet Durumu	63
Çizelge 5.31. Doğal Afet Nedeniyle Devletten Parasal Yardım Alma Durumu	64
Çizelge 5.32. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarım Sigortası Yaptırma Nedenleri Durumu	65
Çizelge 5.33. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarım Sigortasını Nereden Yaptırdığı Durumu	65
Çizelge 5.34. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Tarım Sigortalı Üreticilerin Ziraat Odasından Sigorta Yaptırma Tercih Durumu	66
Çizelge 5.35. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Tarım Sigortalı Üreticilerin Sigorta Poliçesini Okuma Durumu	67
Çizelge 5.36. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Tarım Sigortalı Üreticilerin Tarsim Eksperlerinin Hasar Tespitinden Memnuniyet Durumu	68
Çizelge 5.37. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Üretim Gelir Gider Kayıtlarını Tutma Durumu	69
Çizelge 5.38. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Doğal Afet Nedeniyle Gelir Kaybı Olma Durumu	70

ŞEKİLLER DİZİNİ

SAYFA

Şekil 4.1. Toroslar İlçesi Haritası.....	18
Şekil 4.2. Tarım Sigortaları Havuzu Organizasyon Yapısı.....	22
Şekil 4.3. Tarım sigortaları Havuz Yönetim Kurulu Yapısı	23
Şekil 4.4. TARSİM Yapısı.....	23
Şekil 4.5. Poliçeleşme Süreci.....	31

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

AB	: Avrupa Birliği
AKİB	: Akdeniz İhracatçıları Birliği
AKS	: Arıcılık Kayıt Sistemi
BKKS	: Bitki Koruma Kayıt Sistemi,
BPKS	: Bitki Pasaportu Kayıt Sistemi
ÇKS	: Çifti Kayıt Sistemi
GGBS	: Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi,
KKKS	: Koyun-Keçi Kayıt Sistemi
KVKK	: Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
OTP	: Ortak Tarım Politikası
ÖKS	: Örtüaltı Kayıt Sistemi
SPSS	: Sosyal Bilimlerde İstatistik Paket Programı
SÜBS	: Su Ürünleri Bilgi Sistemi
TARSİM	: Tarım Sigortaları Havuzu
TBS	: Tarım Bilgi Sistemi
TOB	: Tarım ve Orman Bakanlığı
TÜRKVET	: Veteriner Bilgi Sistemi
USKS	: Ulusal Süt Kayıt Sistemi
YGKS	: Yem ve Gıda Kontrol Sistemi

1. GİRİŞ

İnsanlığın toplumsal gelişiminin ilk devrimi M.Ö.8000. yılda gerçekleşen “Tarım Devrimi” dir (Güran, 1997)

İnsanlığın var oluşundan itibaren ilk insanlar avcılık ve toplayıcılık yaparak beslenmişlerdir. İklim değişikliği, kuraklık ve nüfus artışı nedeniyle avcılık ve toplayıcılıktan yeterli besin kaynağı elde edemeyen insanlar, yeterli besin kaynağına ulaşabilmek için, toprağı işlemeyi keşfettiler ve hayvanları evcilleştirmeye başladılar. Böylece toprak, güneş ve sudan daha fazla yararlanarak artı değer katarak üretmeye, yaşamaya başladılar.

Göçebe yaşamdan toprağı bağlı yerleşik hayata geçiş ile birlikte küçük yerleşim alanları (köy) oluşturuldu. Tarımla yaşamlarını sürdüren topluluklar zamanla tarımda bilgi ve deneyimleri artıkça daha fazla besin maddesi üreterek, ihtiyaç fazlası olan ürünler elde ettiler, fazla ürünleri depolarda, kuyularda biriktirdiler, böylece geçimlerini tarımdan sağlayacak seviyeye ulaştılar. Bu köylerde üretilen tarımsal ürünlerden fazla olanlar, diğer ihtiyaçların karşılanması için köyler arasında takas usulünü (ekonomi) geliştirdi, böylece artı değer katılarak üretilen besinlerden kar elde etmeyi öğrendiler ve geçen zaman içinde maddi ve manevi kalkınarak bugünkü tarım ekonomisine ulaştılar.

İnsanlığın var oluşundan bugüne kadar var olan besin ihtiyacı karşılayan ve tarihsel süreç içerisinde sektör haline gelen “tarım” yaşamsal ihtiyaç olan besinleri sağlaması, milli gelir ve istihdama katkı sağlaması, sanayiye sermaye sağlaması, tarıma dayalı sanayi sektörünün hammadde ihtiyacını karşılaması, ihracata katkı sağlaması, gibi nedenlerden dolayı tarım vazgeçilmez bir sektördür. Ekonomiye olan katkıları yanında tarım sektörü: Gıda maddesi kaynağı olması, gıda bulunurluğunu sağlaması, giyinme, beslenme, çevrenin doğal dengesinin korunması ve sürdürülmesi, gibi nedenlerden dolayı insanlığın vazgeçilmez ihtiyaçlarının arz kaynağı olması özelliğıyle son derece önemli ve insan yaşamında etkilidir. Tarım sektörü diğer tüm sektörleri taşıyan “Lokomotif ve Stratejik Sektör” olma özelliğı

ile her zaman ön plana çıkmaktadır.

Tarımsal faaliyetler, ekim, dikimden hasada kadar her aşamada iklim koşullarının olumlu ve olumsuz her türlü etkisine maruz kalmaktadır. İklimin mevsimsel etkileri olan uygun hava, nem, sıcaklık ve diğer koşulları verimliliği artırıp, tarım ürünü kalitesini, arz miktarını ve üretici gelirini artırırken, diğer taraftan iklim mevsimsel olmayan yada olağan dışı hava değişimleri kaynaklı sel, su baskını, don, dolu, aşırı yağış, hortum, fırtına, heyelan, kuraklık ve diğer etkileri tarımsal üretime zarar vererek, tarımsal ürün verimini arzını azaltmakta, gelir kaybına neden olmaktadır.

İnsanlar tarımsal üretimlerine doğanın olumsuz etkilerini azaltmak, bertaraf etmek veya riskin maliyetini transfer etmek amacıyla; tarım toplumuna ve yerleşik hayata geçişle birlikte doğayı gözlemleyerek, tarımsal üretim zamanını hesaplayarak, doğru zamanda doğru işi yapmak için, tarımsal ekim, dikim, hasat zamanlama metotları geliştirmeye çalışmışlardır. Bu çabalar neticesinde Eski medeniyetler tarımsal faaliyetleri sistematik olarak yapmak için takvimler geliştirdiler, bu takvimlere en iyi örneği Nil nehri civarında gelişen Mısır medeniyetininidir. Mısırlılar tarımdan olabilecek en yüksek verimliliği elde etmek için kusursuz bir takvim geliştirdiler ve bugün kullandığımız takvimin ilk örneği olan “Tarım Takvimini” kullandılar. Zaman içinde tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesiyle gökyüzü hareketleri ve döngüleriyle ziraat arasındaki ilişki de fark edildi. Yine Mısır’da rahip-astronomlar, Nil nehrinin senelik taşmalarıyla Sirius’un (Akyıldız) şafak sökmeden hemen önce görünmesi arasındaki bağlantıyı keşfederek resmi takvimi bu gözlem üzerine kurdular. Sirius zamanla “seneyi başlatan” olarak adlandırıldı. Mısırlıların kullandığı bu ilk takvim toplam 365 günden ve her biri 30 gün çeken 12 aydan meydana geliyordu. Her yılı dört aydan oluşan üç mevsime ayırdılar: Taşma mevsimi, Suların çekilmesi ve Hasat. (Aydın, 2013) Bugün dahi tarım takvimi bilgisi kullanılmaya devam edilmektedir.

Günümüzde ise üreticiler modern imece olan devlet destekli tarım sigortaları aracılığıyla risklerini transfer etmektedir. Tarım sigortaları uygulamalarının temeli

18. yüzyıla dayanmaktadır. İlk olarak Avrupa’da tarım sigortacılığı yapılmaya başlanmış risklerin karmaşıklığı ve acentelerin bilgi ve altyapı noksanlıkları nedeniyle istenilen etkinlik sağlanamamıştır. Zamanla sistem geliştirilerek, standartlaştırılarak bugünkü tarım sigortacılığı sisteminin temelleri atılmıştır. (Tekin, 2015)

Tarım sektörü, diğer sektörlerle göre risklere daha fazla açıktır. Bu riskler: bitkisel ürünlerde dolu, fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem ile sel ve su baskını risklerinin neden olduğu miktar kayıpları, meyveler için bu risklere ilave olarak, don riskinin neden olduğu miktar kayıpları, sebze ve meyveler için dolu riskinin neden olduğu kalite kaybı; meyve bahçeleri ve bağlarda dolu, dolu ağırlığı, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskını risklerinin dolu ağı ve örtü sistemleri ile destek ve telli terbiye sistemlerine verdiği zararlar, buğday, arpa, çavdar, tritikale, yulaf ürünlerinde ürünün sap kısmı ve tarla ürünleri, sebzeler, çilek ve fidanlarda yaban domuzunun neden olduğu miktar kaybı, yağmur riskinin, kirazda olgunlaşma döneminde neden olduğu miktar kayıpları, dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskını risklerinin, salamuralık yaprak üretimi yapılan asmaların yapraklarında neden olduğu miktar kaybı, ekonomik olarak verime yatmış meyve ağaçları ve asmaların kendileri ile fidanlarında, dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskını ve kar ağırlığı risklerinin neden olduğu tam hasarlar, kuraklık, don, sıcak rüzgâr ve sıcak hava dalgası, aşırı nem, aşırı yağış ile dolu paketi (dolu, fırtına, hortum, yangın, heyelan, sel ve su baskını, deprem) dışındaki risklerin buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale ve bunların sertifikalı tohumluk ürünlerinde neden olduğu verim kaybı riskleriyle karşı karşıyadır ve bu riskler sigorta paketleri halinde sigorta kapsamındadır. (www.tarsim.gov.tr 2021)

Tarım sektörü, diğer sektörlerle göre risklerden çok çabuk etkilendiğinden telafisi zor kayıplara maruz kalmaktadır. Bu risklerin zararının gerçekleşmesi halinde üreticilerin gelirlerinde ve üretimin devamında aksaklıklara ve ağır kayıplara sebep olmaktadır. Üreticilerin afetler nedeniyle meydana gelen hasarlarını telafi etmenin günümüzdeki en yaygın ve doğru yolu modern imece yöntemi olan tarım

sigortaları uygulamalarıdır. Tarım sigortaları uygulamaları ile üretimde risk oluşturan verim ve gelir kayıplarını en aza indirmek, risklere karşı üreticiyi korumak için, sigorta uygulamaları ile riski çiftçinin üzerinden alıp, tarım sigorta sistemlerine transfer etmekte sisteme katılanlar arasında sistemin işleyişinin primlerle, devlet desteği ile finanse etmektedir.

Bu durumda üreticilerin afetler nedeniyle zarar görmeleri halinde emek, ürün ve sermaye kayıpları telafi edilmekte, üretimde devamlılık sağlamaktadır. Tarım sigortalar uygulamaları konusunda üreticilerin tutum, beklenti ve tercihlerinin tespit edilerek ortaya konulması gelecekteki tarım politikalarının, sigorta risklerinin, primlerinin, çeşitlerinin belirlenmesinde önem arz etmektedir.

Günümüzde gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde “Tarımda Risk Yönetim Programları” uygulanmakta, tarımsal üretime risk oluşturan verim ve gelir kayıplarını en aza indirmek, risklere karşı üreticiyi korumak, için, sigorta uygulamaktadır. Sigorta sistemi ile riski çiftçinin üzerinden alıp, tarım sigorta sistemlerine transfer etmekte, sisteme katılanlar arasında sistemin işleyişinin primlerle, devlet desteği ile finanse etmektedir.

Bu çalışma ile Mersin İli Toroslar İlçesinde Tarım Sigortası uygulamalarının değerlendirilmesi, üreticilerin sigortası yaptırma isteği, riske karşı tutumları ve tarım sigortası yaptırma sürecinde tercihlerine etki eden faktörlerin ortaya konulması, buna bağlı üreticilerin sosyal ekonomik mevcut durumu, tarım sigortasına bakışları ve tutumları, üreticilerin tarım sigortası ve TARSİM hakkındaki düşünceleri, Üreticilerin sigorta tercihlerini etkileyen faktörlerin üretici açısından görünümü, üreticilerin tarım sigortaları ile ilgili beklentileri, üreticilerin tarım sigortası tercihlerine etki eden faktörlerin incelenmesi belirlenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada kullanılan birincil veriler Toroslar ilçesine bağlı 41 mahalleden yüz yüze yapılan görüşmelerle toplanmıştır. Veriler 2021 yılını kapsamaktadır.

Araştırma ile edilen bulgular ve önerilerle, üreticilerin iklim koşullarından kaynaklanan risklere ve oluşacak gelir kayıplarına karşı koruyucu bir araç olarak

tarım sigortalarının yaygınlaşmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sunması beklenmektedir.

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Yavuz, 2010 Polatlı İlçesinde Üreticilerin Tarım Sigortası Yaptırmaya Karar Vermelerinde Etkili Faktörlerin Analizini incelediği doktora tez çalışmasında, İlçedeki üreticilerin tarım sigortası yaptırmaya kararına etki eden faktörleri ve devlet tarım sigortası prim desteğinin etkilerinin araştırmıştır. Devlet tarım sigortası desteğinin ilçede tarım sigortası tercihini çok etkilemediğini, devlet prim desteği olasa olmasada üreticilerin tarım sigortası yaptırma isteğinin olduğunu, tarım sigortası yaptırmanın ilçe üreticilerinde alışkanlık halini aldığını, tarım sigortası bilincinin var olduğunu belirtmiştir.

Ertan, 2012 Isparta ili Eğirdir İlçesi Tarım Üreticilerinin Tarım Sigortası Yaptırmaya Karar Verme Sürecinde Etkili Olan Faktörlerin Analizi adlı çalışmada, 427 üretici ile yüz yüze görüşülerek yapılan anketlerle elde edilen verilerin ışığında, tarım sigortası yaptıran üreticilerin büyük bir kısmının devlet pirim desteği nedeni ile tarım sigortası yaptırdığını, sigorta yaptırmayanların büyük bir kısmını ise devlet pirim desteği konusunda bilgilendirildiğinde tarım sigortası yaptırma konusunda istekli olacaklarını tespit etmiştir.

Alay, 2012 Kastamonu İli Tarım Kredi Kooperatiflerinde Tarım Sigortaları Uygulamalarının Değerlendirilmesi amacıyla yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında, anket çalışmaları sonucu çiftçilerden elde ettiği bilgilere göre, tarım sigorta pirimlerinin yüksek olması, sigorta alışkanlığının olmaması, hasar bedelinin ödenmeceği inancının olması, sigorta konusun da üreticilerin eksik bilgiye sahip olmamaları gibi nedenlerden dolayı üreticilerin tarım sigortası yaptıramadıklarını belirtmiştir. Ayrıca tarım sigortası yaptıranların ise, tarımsal girdi ve kredi ihtiyaçlarını tarım kredi kooperatiflerinden karşılamaları, çalışanlarla samimi olmaları, kooperatif merkezinin ikamet ettikleri yere yakın olmaları gibi benzer nedenlerden dolayı sigorta yaptırmak için öncelikli olarak Tarım Kredi Kooperatiflerini tercih ettikleri tespit etmiştir.

Aydın, 2013 Kitâbü'l-Filâha'da Gök Cisimleri - Tarım İlişkisi adlı çalışmasında, Gökyüzünde şaşmaz bir düzende devam eden bu döngüyle birlikte Ay ve Güneş'in günler, haftalar, aylar, mevsimler ve gece-gündüzle olan ilişkisi de keşfedildi. Tarım toplumuna geçişle birlikte zamanı hesaplama yöntemleri geliştirildi; zira tarımsal faaliyetler çok daha mükemmel bir takvim bilgisi gerektiriyordu. Mısırlılar tarımdan mümkün olan en yüksek verimi alabilmek için mükemmel bir takvim geliştirdiler ve bugün kullandığımız takvimin prototipi olan bir tarım takvimi kullandılar. Bir başka ifadeyle bu uygarlıkların dini-mitolojik unsurlarla donatılmış bir evren tasavvurları vardı: Gök cisimleri ya tanrılaştırılmış veya tanrıların makamı olarak ya da tanrıların yarattığı varlıklar olarak kabul edilmişlerdi. Gök ile yeryüzü arasında bir ilişki olduğuna inanan ve kâinatı canlı bir varlık olarak kabul eden animistik görüşe sahip İlk Çağ medeniyetlerinde, diğer pek çok konuda olduğu gibi tüm tarımsal faaliyetlerin de bitkilerin ekilmesi, gelişimi ve hasatından başlayarak elde edilecek ürünün verimi, kalitesi ve saklanması kadar - gök cisimlerinden etkilendiğine inanılmıştır. Kaynaklarını başta Antik Yunan olmak üzere Mezopotamya, Mısır, İran ve İslam öncesi Arap kültüründen alan İslam medeniyetinde de göklerle yer arasında bir ilişki düşüncesi vardır. Önemli bir bölümü kozmolojik olan İslam astrolojisinde, bir başka ifadeyle kâinat "Tanrı'nın bir tezahürü" ve "Tabiat bir bütün"dür. İslam kozmolojisine göre gök cisimleri sadece hareket eden, hareketleri ve periyodları ölçülen nesneler değildir; gök cisimleri aynı zamanda Tanrısal bir güç taşırlar. Bu sebeple İslam medeniyetinde de bazen müstakil bir eser olarak, bazen de ziraat/astronomi/astroloji eserlerinin içinde bir bölüm halinde tarım takvimleri hazırlanmıştır denilmektedir.

Sümer, 2016 Dünyada tarım Sigortaları Uygulamaları ve TARSİM adlı çalışmada, Tarımın önemli bir sektör olduğunu, Türkiye'de tarım sigortacılığının gelişimine baktığımızda tarıma ve tarım sigortasına gerekli önemin verilmediğini, Tarım Sigortaları Kanunu'nun çıkartılmasına kadar olan süreçte bazı kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılarak, tarım sigortası branşında faaliyette bulunan sigorta şirketlerine destek verildiğini, Türkiye'de yeni sistem belirlenirken, incelenen çeşitli

ülke örneklerinden İspanya'nın tarım sigortası sisteminin daha uygun olacağı düşünülerek model olarak alındığını, başta gelişmiş ülkeler olmak üzere, birçok ülkede tarım kesimine yönelik, vergi muafiyeti, düşük faizli kredi, doğal afet yardımları gibi devletlere doğrudan mali yük getiren uygulamaların yerini artık tarım sigortasının almış olduğunu ve tarımsal kesime yönelik yapılan yardımların tarım sigortası aracılığıyla yapılmakta olduğunu, farklı ülkelerin tarım sigortası uygulamalarının incelenmesi ve değerlendirilmesinden sonra İspanyada ki sistemin model alınarak Türkiye'de tarım sigortası konusunda önemli gelişmeler sağlandığını belirtmiştir.

Aydın, 2016 Kırklareli ve Edirne illerinde üreticilerin ürün sigortası uygulamalarına yaklaşımı adlı çalışmada, Edirne ilinde sigorta yaptıran 80, sigorta yaptırmayan 92, Kırklareli ilinde sigorta yaptıran 68, sigorta yaptırmayan 77 üretici olmak üzere toplam 317 üretici ile çalışmıştır. Araştırma alanında üreticilerin eğitim düzeylerinin, tarımsal deneyimlerinin, toplam yıllık gelir ve toplam tarımsal gelirlerinin, arazi miktarlarının ve tarımsal örgütlere üyelik durumlarının tarım sigortası yaptırma durumu üzerinde pozitif yönde, tarım dışı faaliyetle uğraşma durumlarının ise negatif yönde etkisi olduğunu belirlemiştir. Ayrıca tarım sigortası için yapılan masrafların gereksiz yere yapılan giderler olarak değerlendirilmesinin de sigorta yaptırmayı engelleyen bir neden olduğunu belirtilmiştir.

Kabaoğlu, 2017 Fındık Üreticilerinin Tarım Sigortasına Olan Yaklaşımları ve Geleceğe Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi: Düzce İli Örneği adlı yüksek lisans tez çalışmada, hane halkı sayısı, aylık gelir, fındık arazisi, ortakçılık/yarıcılık, afet zararı, devlet yardımından faydalanma, sigorta bilgisi ve sigorta eğitim isteğinin üreticilerin tarım sigortası yaptırmaya karar vermelerinde etkili olan en önemli faktör olduğu ve tarımsal kredi kullanımı, internet kullanımı, bireysel emeklilik durumu, sigorta bilgisi ve sigorta eğitim alma isteği değişkenlerinin üreticilerin tarım sigortası yaptırmaya karar vermelerinde etkili olduklarını belirlemiştir.

Tekin, 2017 Üreticilerin Tarım Sigortası Yaptırmaya Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi Konya İli Akşehir İlçesi Örneği adlı çalışmasında, Konya ili Akşehir

ilçesindeki üreticilerin tarım sigortası yaptırmaları ve tarım sigortası yaptırmalarını etkileyen bazı faktörlerin belirlenmesi adlı çalışmada, Üreticilerin sigorta yaptırmada etkili olan faktörleri; üreticilerin ilkokul mezunu olma durumu, sahip oldukları arazi büyüklüğü, yıllık toplam gelirleri ve sürekli afet riskinden dolayı sigorta yaptırmaları olarak belirlemiştir. Kırsal alandaki üreticilerin tarım sigortası yaptırmaları ve tarım sigortası yaptırmalarını etkileyen bazı faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada, bitkisel üretim yapan üreticilerin yarısından fazlasının tarım sigortası yaptırdığı belirlenmiştir. Ayrıca üreticilerin gerek ek gelir gerekse risk olayını azaltmak için büyük bir çoğunluğunun tarım dışı gelirinin olduğu belirlenmiştir. Üreticilerin tarım sigortası yaptırmada primlerin, sürekli afet yaşamlarının ve bir önceki yılda ya da yıllarda olumsuz olaylar yaşamasından dolayı tarım sigortası yaptırdığı bu araştırma ile bir kez daha ortaya konulmuştur. Yani eğitim seviyesi düştüğünde tarım sigortası yapma eğilimleri üreticilerin azalması olası bir sonuçtur. Tarım sigortasıyla uğraşan kurum ve kuruluşların sigortayı benimsetmede bu araştırma sonuçları ışığında üreticilerin tarım sigortasında haberdar ancak güveni olmadığı bu yönlü politikalar geliştirilmesi önerilebilir denilmektedir.

Ünal, 2017 Çiftçilerin Tarım Sigortası Yaptırma Kararlarına Etki Eden Faktörler: Adana İli Örneği adlı yüksek lisans çalışmada, 58 kırsal mahalleden, 115 adet üreticiden anket yolu ile temin edilen veriler kullanmıştır, Sigorta yaptıran ve yaptırmayan üreticilerin sosyo-ekonomik özelliklerini karşılaştırmıştır, Tarım sigortası yaptırmaya kararlarına üreticinin yaşı, deneyim süresi, hane halkı genişliği, mülk arazi ve arazi mülkiyet durumu, parsel sayısı, üretim deseni, esas mesleği, kredi kullanım durumu, yönetimde bulunması, tarım sigortası konusunda önceden bilgi sahibi olma durumu faktörlerinin etkili olduğunu belirlemiştir.

Nalinci, 2018 Amasya İlindeki Üreticilerin Riske Karşı Tutumları ve Tarım Sigortası Karar Sürecinde Etkili Olan Faktörlerin Analizi amacıyla yapılan doktora tez çalışmada, tarım sigortası yaptırmayı tarım dışı gelir durumunun, yenilikleri öğrenme kaynağının, yeniliği benimsemesini teşvik eden etmenlerin,

radio dinleme sıklığının, gazete okuma sıklığının ve tarım sigortasında karşılaştıkları sorunlarının pozitif yönde etkilediği belirlemiştir. Tarım sigortası konusunda çiftçilerin bilgilendirilmesinin, tarım sigortası ile ilgili eğitim ve yayım çalışmalarının yapılmasının, tarım sigortasının kapsamının genişletilmesinin, sigorta prim miktarının düşürülmesinin, eksper hizmetlerinde kalitenin artırılmasının ve kooperatif/üretici birliklerinin tarım sigortası yaptırılmasını çiftçi örgütlerine üyeliğin ön koşulu haline getirilmesinin tarım sigortası yaptırma kararlarını olumlu yönde, Üreticilerin tarım sigortaları konusunda sergilemiş oldukları tutumlar göz önüne alındığında, özellikle de tarım sigortası yaptırmayan üreticilerin tarım sigortaları konusunda yeterli bilgiye sahibi olmadıkları ve bu üreticilerde sağlıklı bir tarım sigortaları bilinci oluşmamış olduğunu belirtmiştir.

Tümer, 2019 Çiftçilerin Tarım Sigortası Yaptırma İstekliliği: Konya İli Ilgın İlçesi Örneği adlı çalışmada, Çiftçilerin bitkisel ürün sigortası yaptırmalarında etkili olan faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Analiz sonucunda çiftçilerin bitkisel üretim tecrübesi, ailedeki birey sayısı, çiftçinin eğitimi, bitkisel üretim geliri ve bitkisel ürün sigortaları kapsamının genişletilmesi isteği ile pozitif yönlü, işletme dışı yatırımla ise negatif yönlü ilişki olduğu tespit edilmiştir, çiftçilerin bitkisel ürün sigortası yaptırmalarını etkileyen çiftçi ve işletme özellikleri analiz edilmiştir. Analiz sonucunda çiftçilerin bitkisel üretim tecrübesi, ailedeki birey sayısı, çiftçinin eğitimi, bitkisel üretim geliri ve bitkisel ürün sigortaları kapsamının genişletilmesi isteği arasında pozitif yönlü, işletme dışı yatırımla ise negatif yönlü ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Hayran, 2020 Yem Bitkisi Üreticilerinin Tarım Sigortası Yaptırma Kararlarına Etki Eden Faktörler: Balıkesir İli Örneği adlı çalışmada, araştırma sonuçlarına göre arazi genişliği, tarımsal deneyim, bilgi ve kooperatif ortaklığı değişkenleri çiftçilerin tarım sigortası yaptırma kararlarını etkilemektedir. Ayrıca, tarım sigortalarının yaygınlaştırılması için çiftçilerin, sigorta uygulamaları konusundaki bilgilerinin artırılması ve kooperatif ortaklığının teşvik edilmesi önerilmektedir. Balıkesir ilinde yem bitkileri üreticilerinin sigorta yaptırma

durumları, sigorta yaptırma ve yaptırmama nedenleri ile tarım sigortası yaptırma kararlarına etki eden faktörler incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre üreticilerin en önemli sigorta yaptırma nedenleri kredi kullanımı olarak tespit edilirken, üreticilerin en önemli sigorta yaptırmama nedenleri ise sigortayı gereksiz bir maliyet unsuru olarak görmeleridir. Üreticilerin sigorta yaptırma kararlarına etki eden faktörler ise çiftçinin işlediği arazi genişliği, tarımsal deneyim, kooperatif ortaklığı ve sigorta yaptırmadan önce tarım sigortaları konusunda bilgi sahibi olup olmaması olarak belirlenmiştir. Ayrıca, araştırma sonuçları çiftçilerin daha önceden tarım sigortaları konusunda bilgi sahibi olmaları halinde, tarım sigortası yaptırma olasılıklarının arttığını göstermiştir.

Karlı, 2021 Çivril ilçesinde elma üretimi yapan tarım işletmelerinde üreticilerin tarım sigortası yaptırma tercihleri adlı çalışmada; Elma üretiminin yoğun olarak yapıldığı ilçede, tarımda sigorta uygulamaları da yaygın olarak yapılmaktadır. Oransal yöntem kullanılarak elma üretiminde sigorta yaptıran, sigorta yaptırmayan toplam 144 üretici ile yüz yüze anket yöntemiyle görüşme yapılmıştır. Üreticilerin 69'nun tarım sigortaları ile ilgili bilgileri Tarım ve Orman İlçe Müdürlüğü, sigorta şirketleri, televizyon ve internet kaynaklarından sağladığı saptanmıştır. Sigorta yaptıran 72 ve sigorta yaptırmayan 72 olmak üzere toplam 144 üretici ile çalışma yapılmıştır. 2017 üretim sezonu için sigorta yaptıran işletmelerin elma dikili alanları ortalaması 35 dekadır. Sigorta yaptıran üreticilerin yaş ortalamalarının küçük, eğitim seviyelerinin yüksek ve arazilerinin olması sigorta tercihlerini olumlu etkilemiştir. Sigorta yaptırmayan üreticilerin ise yaş ortalamalarının büyük, eğitim seviyelerinin düşük ve arazilerinin küçük, parçalı olması sigorta tercihlerini olumsuz etkilemiştir denilmektedir.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Araştırmanın temel materyalini üreticilerle yüz yüze yapılan anketlerle elde edilen birincil veriler oluşturmaktadır. Mersin İlinde 2021 yılında tarım sigortası yaptıran üreticilerin poliçe sayısı 26606'dır. Toroslar İlçesinde 2021 yılında tarım sigortası yaptıran üreticilerin poliçe sayısı 3179'dır. Toroslar ilçesinde yaptırılan tarım sigortası poliçesi sayısı, İl toplamında yaptırılan tarım sigortası poliçesinin %11.95'ünü oluşturmaktadır. Veriler Toroslar İlçesi 41 kırsal Mahallesinde her bir mahalleden 8 (sekiz) üretici ile yüz yüze yapılan anketlerle elde edilmiştir.

Üreticilerinin tarım sigortası hakkındaki tutumları değerlendirilmiş, tarım sigortalı olup olmama durumları ve kararlarını etkileyen nedenler belirlenmiştir. İkincil veriler; Tarım ve Orman Bakanlığı İl ve İlçe Müdürlükleri, Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi A.Ş. den elde edilen verilerden, tarım sektöründe faaliyet gösteren ilgili kurum ve kuruluşların yapmış olduğu çalışmalardan, daha önce tarım sigortası konusunda yapılan bölgesel, ulusal ve uluslararası çalışmaların sempozyum, seminer, sonuç raporlarından, makale, dergi, kitap ve benzeri yayınlardan elde edilen veriler sahada anket çalışması sırasında elde edilen gözlemlerden oluşturulmuştur.

3.2. Yöntem

Araştırmanın evrenini Toroslar ilçesinin toplam 21.391 nüfuslu 41 Kırsal Mahallesi üreticileri oluşturmaktadır. Zaman ve maddi olanakların sınırlı olması nedeniyle ilçedeki tüm üreticilerle anket çalışması gerçekleştirmek mümkün olmadığından veriler belirlenen örneklem üzerinden sağlanmıştır. Örneklemin belirlenmesinde basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneği oluşturacak (anket uygulanacak) üretici sayısının, diğer bir deyişle örnek büyüklüğünün belirlenmesinde aşağıdaki (1) numaralı eşitlik kullanılmıştır (Yamane, 1967).

$$n = \frac{Nz^2pq}{Nd^2 + z^2pq} \quad (1)$$

Eşitlikte;

N: İlçedeki üretici sayısı (ÇKS Kayıtlarına göre 2568 üretici)

p: Tarım sigortası yaptıran üreticilerin oranı (0,5)

q: Tarım sigortası yaptırmayan üreticilerin oranı (0,5)

z: %95 güven düzeyine karşı gelen Z dağılımı tablo değeri (1,96)

d: Kabul edilen hata payı (0,05)

n: Örnek büyüklüğü (334 üretici)

Örneklemin çerçevesini oluşturan üretici sayısı Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) kayıtlarından alınmıştır. Buna göre 2021 yılında Toroslar ilçesinde ÇKS'ye kayıtlı üretici sayısı 2568'dir. Üreticilerden tarım sigortası yaptıranların oranına ilişkin bir ön bilgi olmadığından bu oran en büyük örnek hacmini verecek oran olan %50 alınmıştır. Buna göre %5 izin verilen hata payı ve %95 güvenle örnek büyüklüğü 334 üretici olarak hesaplanmıştır. Örnek ilçenin 41 kırsal mahallesine eşit bir şekilde dağıtılacak şekilde her bir mahalleye 8 üretici olarak belirlenmiş, köylerde/mahallerde anket yapılacak üretici ise rastgele seçilmiş, toplamda 328 üretici ile anket yapılmıştır.

Basit tesadüfî örneklem yöntemi kullanılarak anket çalışması ile elde edilen veriler, gözlemler ile kurumlardan elde edilen veriler, çapraz tablolar halinde düzenlenmiş, değişkenlerin ortalama ve oranları hesaplanarak yorumlanmış ve ilişki arayan istatistiksel ki-kare analiz yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 3.1. Anket Çalışması Yapılan Mahalle, Nüfus Bilgisi

S.No	Mahalleler	Mahalle Nüfusu (2021)	Ankete Katılan Üretici Sayısı
1	Aladağ	371	8
2	Alanyalı	135	8
3	Arslanköy	1.768	8
4	Atlılar (Sadiye)	1.389	8
5	Ayvagediği	697	8
6	Bekiralanı	1.328	8
7	Buluklu	489	8
8	Çağlarca	124	8
9	Çamlıdere	308	8
10	Çandır	308	8
11	Çelebili	746	8
12	Çopurlu	506	8
13	Dalakdere	297	8
14	Darısekisi	763	8
15	Değirmendere	376	8
16	Değnek	787	8
17	Doruklu	616	8
18	Düğdüören	269	8
19	Evrenli	1.515	8
20	Gözne	930	8
21	Güzelyayla	234	8
22	Hamzabeyli	191	8
23	Horozlu	131	8
24	Işıktepe	630	8
25	Karaisalı	1.928	8
26	Kaşlı	280	8
27	Kavaklıpınar	190	8
28	Kayrakkeşli	379	8
29	Kepirli	237	8
30	Kerimler	104	8
31	Kızılkaya	174	8
32	Korucular	888	8
33	Kurudere	896	8
34	Musalı	171	8
35	Resul	730	8
36	Soğucak	116	8
37	Şahinpınarı	237	8
38	Tırtar	318	8
39	Yavca	370	8
40	Yeniköy	465	8
41	Yüksekoluk	371	8
Toplam		22.391	328

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

4.1 Araştırma Alanı İle İlgili Genel Bilgiler

4.1.1 Coğrafi Özellikleri

Toroslar, Mersin ilinin bir ilçesidir. Şehir merkezinin Kuzey Doğu bölümünü oluşturur. Yüzölçümü en büyük olan merkez ilçedir. Güneyinde Akdeniz İlçesi, Batısında ise Yenişehir İlçesi, Kuzeyinde Konya ili ile komşudur. Kentin sıcak ikliminden serin yaylalara geçiş Toroslar İlçesinden sağlanmaktadır. Adını Kuzeyinde bulunan Toros Dağlarından almıştır. İlçenin yüzölçümü 107.244,86 hektardır.

Toroslar İlçesinin bulunduğu alan Mersin Merkez sınırları içerisinde yer aldığından, yazları sıcak ve kurak kışları ılık ve yağışlı olan Akdeniz iklimi hüküm sürmektedir. Ancak kış aylarında Torosların eteklerinde ve yayla kesimlerinde değişen miktarlarda kar yağışı ve yayla kesimlerinde değişen miktarlarda kar yağışı ve örtüsü olmaktadır.

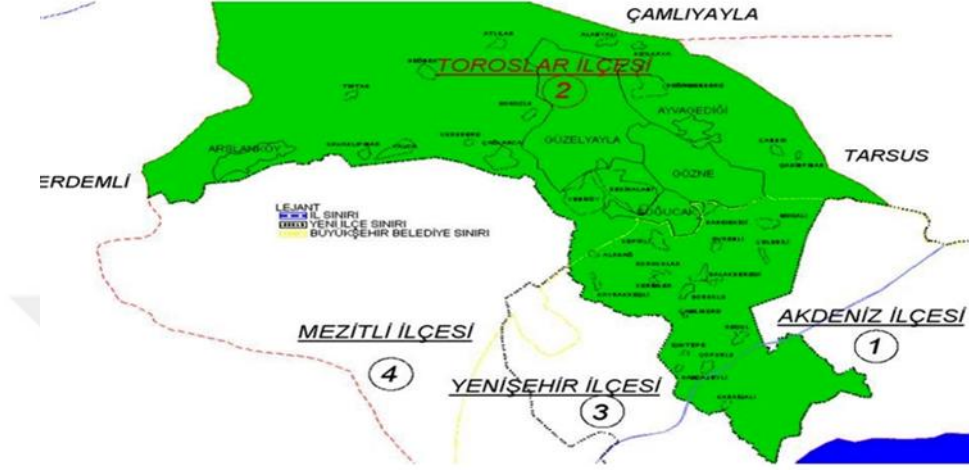
Toroslar İlçemizde Köylerde yaşayan halkın büyük bir kısmı meyve üretimi ile uğraşmaktadır. Nisan ayından başlayarak Ekim ayı sonuna kadar İlçemizde erik, üzüm, şeftali, kiraz, nar ve ayva üretilmekte ancak İlçemizin yerleşim yeri rakımı 100-1500 arasında değiştiğinden meyve üretimi 6 ay süre ile uzun bir zaman diliminde yapılmaktadır. Kırsal mahallelerde halkın geçim kaynağını öncelikle meyveciliktir.

4.1.2. İdari Durum, Nüfus

Toroslar İlçemizde 32 Köy, 5 Kasaba, 48 Mahalle var iken, 6360 Sayılı Yasa ile tüm köylerimiz 1 Nisana 2014 tarihinden itibaren mahalleye dönüştürülmüş 5 Belde Belediye kapatılarak tek mahalle haline getirilmiştir. Toroslar İlçemizde 1 Belediye (Toroslar Belediyesi) olmak üzere toplam 67 Mahalle mevcuttur.

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

Şekil 4.1. Toroslar İlçesi Haritası

İlçe 67 Mahalleden oluşmakta olup 2021 itibariyle 310.606 kişi olup bu nüfusun 155.881 erkek ve 154.725 'i kadın nüfus oluşturmaktadır. Nüfusun %92,76 'sı 288.118 kişi ilçe merkezinde yaşamaktadır, kalan nüfusun %7,24'lük kısmı 22.488 kişi ise köylerde sürekli yaşamaktadır. En uzak kırsal mahalle karayolu ile ortalama bir saatlik mesafede olduğundan tarımsal üretimle uğraşanların çoğunluğu günü birlik olarak kırsal mahalleye belediye otobüsü, özel araçlarla rahatlıkla ulaşabilmekte günlük tarımsal faaliyetlerini yapabilmektedir. İlçede yazların çok sıcak olması nedeniyle yayla kültürü gelişmiş olup, yaz aylarında kırsal mahalle nüfusu %70 artmaktadır. (Mersin Valiliği, 2021)

4.1.3. İklim ve Bitki Örtüsü

Mersin İli ve çevresinde yaygın olarak tipik Akdeniz ikliminin etkisi görülür. Yazları kurak ve sıcak, kışlar ise ılık ve yağışlıdır. Ortalama yağış miktarı 1930-2001 yılları arası dönemde 603 mm olarak hesaplanmıştır. Son 30 yıllık döneme bakıldığında yıllık ortalama yağış 450-736 mm arasında değişmektedir. Devlet

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün yağış gözlem istasyonu verileri, dağlık kesimlerde yağışların daha yüksek olduğunu göstermektedir. Yıllık ortalama sıcaklık 18,7 C°'dir. Yıl içinde sıcaklığın en düşük olduğu aylar Ocak ve Şubat; en yüksek olduğu aylar ise Temmuz ve Ağustos aylarıdır. Kıyı bölgelerinde hakim rüzgar yönü güneybatı-batıdır. Kent içinde yıllık ortalama rüzgar hızı 2,1 m/s olarak ölçülmüştür. Nispi nem oranı son 30 yıllık dönemde ortalama % 64,1 olup, yıl içinde birbirlerine yakın değerler sunmakta, % 60,0 - % 66,6 arasında değişmektedir. Yıllık ortalama kapalı günlerin sayısı 40,7 gün olarak gerçekleşen bölgede, deniz suyunun ortalama sıcaklığı 20,8° olarak ölçülmüştür.

Doğal bitki örtüsü Akdeniz iklimi olarak 500 rakımdan yüksek kesimleri yazları kurak ve nemsiz geçirmekte, kışları rakım arttıkça yer yer yağmurdan yoğun kar yağışına bırakmaktadır. İklim değişikliğinin etkileri ile ani hava değişimleri sık sık görülmektedir, bu değişimin sonucu olarak sık sık dolu yağışı yaşanmaktadır. Bitki örtüsü dağlık alanlarda ormanlardan, maki alanlarından ve meyve bahçelerinden oluşmaktadır.

4.1.4. Ekonomik Coğrafyası

Toroslar İlçesi tarımsal ürünlerin neredeyse tamamının yetiştirilebilmesine uygun toprak ve iklim yapısı, bir yılda üç ürün yetiştirilebilmesi, ilde bulunan tarım ve tarıma dayalı sanayinin gelişmiş olması, sulama imkânlarının yüksek olması (gölet, baraj, yeraltı suyu zenginliği) küçükbaş ve büyükbaş hayvan yetiştiriciliğinin yaygın olması, çiftçilerin tarımsal gelişime açık ve bilgi birikimlerinin yüksek olması, erkenci ürün yetiştiriciliğinin olması, organik tarım ve iyi tarım uygulamalarına uygun çiftçi potansiyelin bulunması, Tarımsal STK'ların bulunması ve kırsal kalkınmaya ilgi duyulması, Tarımsal altyapının diğer illere göre kuvvetli olması, Tarımsal paydaşların bağlantılarının güçlü olması, Lojistik altyapının kuvvetli olması (demiryolu, liman, serbest bölge, uluslararası hava alanı) tarımsal ihracatın % 40'a varan kısmının Mersinden yapılması, üretici örgütlerinin

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

bulunması, pazarlama ağının gelişmiş olması, tarım ile ilgili çok sayıda kurum ve kuruluşun varlığı nedeniyle ekonomik olarak hızla büyümekte olan bir ilçedir.

4.2 Türkiye’de Tarım Sigortaları

4.2.1. Sigorta tanımı

Aynı türden tehlikeyle karşı karşıya olan kişilerin, belirli bir miktar para ödemesi yoluyla toplanan tutarın, sadece o tehlikenin gerçekleşmesi sonucu fiilen zarara uğrayanların zararını karşılamada kullanıldığı, bir risk transfer sistemidir. Bu sistem sayesinde kişiler, karşı karşıya bulundukları tehlikelerin neden olabileceği, parayla ölçülebilen zararlarını, nispeten küçük miktarlarda ödemiş oldukları primler yoluyla paylaşmaktadırlar. Sigortanın temel işlevi, zararı ekonomik açıdan önemsiz bir duruma getirmektir. Kişiler tek başına karşılayamayacakları zararları bir organizasyon aracılığıyla aralarında paylaşmaktadırlar. Bu organizasyon, sigortacı, sigorta ettiren ve bir sigorta sözleşmesinden oluşur.

4.2.2. Türkiye’de Tarım Sigortası Uygulamaları

Tarım sektörü, dünya nüfusu ve ülkeler açısından taşıdığı stratejik önemin yanı sıra ekonomik, sosyal, siyasal, teknolojik ve kişisel risklerden yüksek düzeyde etkilenen, son derece hassas bir faaliyet sahası olarak kendine özgü bir yapıya sahiptir. Bu açıdan bakıldığında, tarımın insanlığın beslenmesindeki fonksiyonunu etkili bir şekilde yerine getirmesi tarımsal üretimi tehdit eden risklerin yönetimiyle doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle, gelişmiş ülkeler, uyguladıkları çeşitli korumacılık politikaları, "Risk Yönetim Programları" ve bu programlar içerisinde önemli bir yer alan; "Tarım Sigortaları Uygulamaları" ile risk paylaşımını ve transferlerini gerçekleştirmektedirler.

4.2.3. Tarım Sigortaları Havuzu

Ülkemizde de tarım sektörünü tehdit eden risklerin teminat altına alınabilmesi amacıyla bir sigorta mekanizmasının devreye sokulması düşünülmüş ve

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

bu amaçla 14/06/2005 tarihli 5363 Sayılı "Tarım Sigortaları Kanunu" çıkarılmıştır. Bu Kanun'a göre; Kanun kapsamına alınan riskler ile ilgili olarak yapılacak sigorta sözleşmelerinde standardın sağlanması, riskin en iyi koşullarda transferi için uygun ortam oluşturulması, oluşacak hasarlarda tazminatın tek merkezden ödenmesi ve tarım sigortalarının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması amacına yönelik olmak üzere bir Sigorta Havuzu kurulmuştur. Bu Havuza ilişkin tüm iş ve işlemler, bu Havuza katılan sigorta şirketlerinin eşit hisselerle ortak oldukları Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi A.Ş. tarafından yürütülmektedir. Sigorta şirketleri, tarım sigortası sözleşmelerini Havuz adına ve Havuz tarafından belirlenen standart poliçeler üzerinden yapar ve prim ile riskin tamamını Havuza devreder. Devlet, bu Kanun kapsamında yapılacak sigorta sözleşmelerine münhasır olarak çiftçi adına sigorta primine destek sağlamaktadır. Devlet prim desteğinin miktarı her yıl için ürün, risk, bölge ve işletme ölçekleri itibarıyla, Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenmektedir.

Havuz Uygulaması ile, Bir sigorta şirketinin tek başına üstlenemeyeceği kuraklık ve don gibi afet risklerinin teminat kapsamına alınabilmesi, Reasürans katılımının teşvik edilerek reasürans kapasitesi ve kapsamının genişletilmesi, Sigorta şirketlerinin bilgi, personel ve mali kaynaklarının ortak olarak daha verimli bir şekilde kullanılması, Devletin prim ve hasar fazlası desteğinin etkin şekilde kullanılması, Fiyatlarda haksız rekabetin önlenmesi Sigortaya katılımın artırılması sağlanması amaçlanmaktadır.

Tarım sigortacılığının ülkemizdeki gelişimine baktığımızda, Türkiye’de uzun yıllar tarımın önemine rağmen tarım sigortasına gerekli önem verilmemiştir. 1990’lı yıllara doğru tarım sigortası özel şirketlerce geleneksel sigortalar gibi, çok az düzeyde ve pahalı olarak yapılmaktaydı. 1995 yılında Tarım Sigortaları Vakfı kurulmuştur. Vakıf Tarım Sigortaları Kanunu çıkartılana kadar, Kamu Kurum ve Kuruluşlarıyla dayanışma içinde, tarım sigortası yapan sigorta şirketlerine destek olmuştur. Bütün bu çalışmalar sonucunda, Tarım sigortacılığı konusunda birçok ülkenin uygulamaları incelenerek daha sonra Tarım Sigortaları Kanunu hazırlanmış,

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

21 Haziran 2005 tarihinde 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu yürürlüğe girmiş ve Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) kurulmuştur. 24 Ekim 2005 Tarım Sigortaları Havuzunun (TARSİM) iş ve işlemlerini yürütecek olan Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi A.Ş. kurulmuştur. 16 Ocak 2006 tarihinde Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) Yönetim Kurulu, T.C. Tarım ve Orman Bakanı tarafından atanarak, 27 Ocak 2006 tarihinde Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) Yönetim Kurulu, ilk toplantısını Ankara’da gerçekleştirmiştir. 01 Haziran 2006 tarihinde ilk olarak Bitkisel Ürün Sigortası ve Hayvan Hayat Sigortası uygulamaları başlatılmıştır. Günümüzde tarım sigortaları çeşitlenerek, Bitkisel Ürün Sigortası, Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası, Sera Sigortası, Büyükbaş Hayvan Hayat Sigortası, Küçükbaş Hayvan Hayat Sigortası, Kümes Hayvanları Hayat Sigortası, Su Ürünleri Hayat Sigortası, Arıcılık Sigortası olarak yapılmaktadır. (TARSİM, 2021)

Şekil 4.2. Tarım Sigortaları Havuzu Organizasyon Yapısı

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

Şekil 4.3. Tarım sigortaları Havuz Yönetim Kurulu Yapısı

Şekil 4.4. TARSİM Yapısı

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

4.2.4. TARSİM Genel Müdürlüğü Organizasyon Yapısı

TARSİM Genel Müdürlüğü 16 Bölge Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Çizelge 4.1. TARSİM Genel Müdürlüğü Organizasyon Yapısı

TARSİM Genel Müdürlüğü
Adana Bölge Müdürlüğü (Adana, Hatay, Mersin, Osmaniye)
Ankara Bölge Müdürlüğü (Ankara, Bolu, Çankırı, Eskişehir, Kırıkkale)
Antalya Bölge Müdürlüğü (Antalya, Burdur, Isparta)
Bursa Bölge Müdürlüğü (Bilecik, Bursa, Kütahya, Yalova)
Denizli Bölge Müdürlüğü (Aydın, Denizli, Muğla, Uşak)
Erzurum Bölge Müdürlüğü (Ağrı, Ardahan, Bayburt, Bingöl, Erzurum, Iğdır, Kars, Muş)
Giresun Bölge Müdürlüğü (Artvin, Giresun, Gümüşhane, Rize, Trabzon, Ordu)
Kayseri Bölge Müdürlüğü (Kayseri, Yozgat, Nevşehir, Niğde, Kırşehir)
Konya Bölge Müdürlüğü (Aksaray, Karaman, Konya, Afyonkarahisar)
Malatya Bölge Müdürlüğü (Elazığ, Erzincan, Kahramanmaraş, Malatya, Sivas, Tunceli)
Manisa Bölge Müdürlüğü (Balıkesir, Çanakkale, İzmir, Manisa)
Sakarya Bölge Müdürlüğü (Bartın, Düzce, Karabük, Kastamonu, Kocaeli, Sakarya, Zonguldak)
Samsun Bölge Müdürlüğü (Amasya, Çorum, Samsun, Sinop, Tokat)
Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü (Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Şanlıurfa)
Tekirdağ Bölge Müdürlüğü (Edirne, İstanbul, Kırklareli, Tekirdağ)
Van Bölge Müdürlüğü (Batman, Bitlis, Siirt, Şırnak, Hakkari, Van)

Tarım Sigortası Olan Üreticilere, Tarımsal Kredi ve Tarım Bankacılığı

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

Hizmeti Veren Bankalar;

Her üreticinin daha fazla girdi temin etmek, arazi işlemek, makine ekipman almak, üretim miktarı ve karını artırmak için ek finansmana ihtiyacı vardır. Üreticiler ek finansman ihtiyaçlarını bankalardan tarımsal faaliyet finansman kredisi kullanarak temin etmek istediklerinde, tarımsal kredi ve tarım bankacılığı hizmeti veren bankalara yönelmektedirler, bankalar tarım sigortası yaptıran üreticilere tarımsal faaliyet kredileri vermektedir.

Araştırmanın yapıldığı 2021 yılı itibarıyla üreticilere tarımsal kredi ve tarım bankacılığı hizmeti veren bankalar;

Çizelge 4.2 Tarımsal Kredi ve Tarım Bankacılığı Hizmeti Veren Bankalar

Ziraat Bankası
Vakıfbank
Halkbank
Garanti Bankası
Akbank
İş Bankası
Şekerbank
Yapı kredi Bankası
Denizbank
Anadolubank
Odea Bank
QNB Finans Bank
Türkiye Ekonomi Bankası

4.2.5. Tarım Sigorta Çeşitleri

1 Haziran 2006 tarihinde ilk olarak Bitkisel Ürün Sigortası ve Hayvan Hayat Sigortası uygulamaları başlatılmış olan tarım sigortası çeşitlenerek, Bitkisel Ürün Sigortası, Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası, Sera Sigortası, Büyükbaş Hayvan Hayat Sigortası, Küçükbaş Hayvan Hayat Sigortası, Kumes Hayvanları Hayat Sigortası, Su Ürünleri Hayat Sigortası, Arıcılık Sigortası olarak yapılmaktadır.

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

Tarım ve Orman Bakanlığı (Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS), TÜRKVET, Su Ürünleri Bilgi Sistemi (SÜBS), Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi (GGBS), Yem ve Gıda Kontrol Sistemi (YGKS), Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS), Bitki Koruma Kayıt Sistemi (BKKS), Bitki Pasaportu Kayıt Sistemi (BPKS), Örtüaltı Kayıt Sistemi (ÖKS), Koyun-Keçi Kayıt Sistemi (KKKS), Ulusal Süt Kayıt Sistemi (USKS), Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi (TİKAS) kayıt sistemlerine kayıtlı olan üreticiler tüm sigorta çeşitlerinde sigorta yaptırmaktadır. (TARSİM, 2021)

Çizelge 4.3. Tarım Sigortası Türleri

Tarım Sigortası Türü
Devlet Destekli Bitkisel Ürün Sigortası
Devlet Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası
Devlet Destekli Sera Sigortası
Devlet Destekli Büyükbaş Hayvan Hayat Sigortası
Devlet Destekli Küçükbaş Hayvan Hayat Sigortası
Devlet Destekli Kümes Hayvanları Hayat Sigortası
Devlet Destekli Su Ürünleri Hayat Sigortası
Devlet Destekli Arıcılık Sigortası

Bitkisel Ürün Sigortası Kapsamı ve Sigortalanan Tehlikeler

Tarım ve Orman Bakanlığı (Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS), Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi (GGBS), Yem ve Gıda Kontrol Sistemi (YGKS), Bitki Koruma Kayıt Sistemi (BKKS), Bitki Pasaportu Kayıt Sistemi (BPKS), Örtüaltı Kayıt Sistemi (ÖKS), Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi (TİKAS) kayıt sistemlerine kayıtlı olan tüm bitkisel ürünler için; dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskınının ürünlerde neden olduğu miktar kaybı, dolunun yaş meyve, yaş sebze ve kesme çiçeklerde neden olduğu kalite kaybı, Yaban domuzunun tarla ürünlerinde, sebzelerde, fidanlarda ve çilekte neden olduğu miktar kaybı, Kuşların, ayçiçeği (ağlık), ayçiçeği (çerezlik) ürünleri ile ayçiçeği (sertifikalı tohumluk) ürününün

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

olgunlaşma ve hasat döneminde tohumları yemesi suretiyle ortaya çıkan miktar kaybı, yağmur riskinin, pamuk ve pamuk (sertifikalı tohumluk) ürününde kozaların açılmasından itibaren hasada kadar olan dönemde, açılmış kozalarda neden olduğu miktar kaybı teminat kapsamına alınmaktadır. İsteğe bağlı olarak, don riskinin yaş meyvelerde neden olduğu miktar kaybı, dolu, dolu ağırlığı, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskını, taşıt çarpması risklerinin dolu ağı ve örtü sistemleri, destek (telli terbiye) sistemleri ile bu sistemlerin altında bulunan ürünlerde neden olduğu zararlar, yağmur riskinin; kiraz ve üzüm ürünlerinde olgunlaşma ve hasat dönemlerinde neden olduğu miktar kaybı ile taze tüketime yönelik olarak üretilen incirlerde olgunlaşma ve hasat dönemlerinde yol açtığı kalite kaybı, kurutmalık amaçlı üretilen incirlerde olgunlaşma ve buruklaşma dönemlerinden hasada kadar olan dönemde neden olduğu miktar ve kalite kaybı, dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskını risklerinin, arpa, buğday, çavdar, tritikale ve yulaf ürünleri ile bu ürünlerin sertifikalı tohumluklarının sap kısmında neden olduğu miktar kaybı, dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskını risklerinin, salamuralık yaprak üretimi yapılan asmaların yapraklarında neden olduğu miktar kaybı, yağ gülünde don teminatı, Sıcak havanın, altıntop, limon, mandalina, portakal ürünlerinde çiçeklenme, meyve tutumu ve küçük meyve dönemlerinde kuruma, dökülme; üzümelerde ise çiçeklenme ve tane bağlama dönemlerinde salkımlarda tane tutumunun gerçekleşmemesi ve tanede büyümenin durması, kuruması ve dökülmesi şeklinde neden olduğu miktar kaybı teminat kapsamına alınabilmektedir. İsteğe bağlı ek teminatlar tek başına alınamaz. Ekonomik olarak verime yatmış meyve ağaçları, çay ve asmaların kendileri ile fidanlarında, süs bitkisi fidanlarında; dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskını, taşıt çarpması ve kar ağırlığı risklerinin neden olduğu tam hasarlar üründen bağımsız olarak sigorta ettirilebilir.

Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası Kapsamı ve Sigortalanan Tehlikeler

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı sigortalanmış kuru tarım alanlarında üretimi yapılan buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut, kırmızı mercimek ve yeşil mercimek ürünleri ile bu ürünlerin sertifikalı tohumluk ürünlerinde köy genelinde gerçekleşen kuraklık, don, sıcak rüzgar ve sıcak hava dalgası, aşırı nem, aşırı yağış ile dolu paketi (dolu, fırtına, hortum, yangın, heyelan, sel ve su baskını, deprem) dışındaki risklerin neden olduğu verim kaybı Genel Şartlar ile Tarife ve Talimatlar çerçevesinde teminat kapsamına alınmaktadır. buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, ürünleri ile bu ürünlerin sertifikalı tohumluklarının sap kısmı isteğe bağlı olarak ek prim karşılığında teminat kapsamına alınabilir.

Sera Sigortası Kapsamı ve Sigortalanan Tehlikeler

Tarım ve Orman Bakanlığı (Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS), Bitki Koruma Kayıt Sistemi (BKKS), Bitki Pasaportu Kayıt Sistemi (BPKS), Örtüaltı Kayıt Sistemi (ÖKS), Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi (TİKAS) kayıt sistemlerine kayıtlı olan, sera yapı malzemeleri, içindeki teknik donanım ve serada yetiştirilen bitkisel ürünler için risk inceleme ve değerlendirme sonucuna göre dolu, deprem ve yanardağ püskürmesi, taşıt çarpması, fırtına, hortum, yangın, heyelan, sel ve su baskını, kar ve dolu ağırlığı riskleri ile poliçede teminat altına alınmış risklerden birinin gerçekleşmesi halinde seranın örtü malzemesi ve/veya konstrüksiyon kıymetlerinin doğrudan bir zarara uğraması sonucu enkazın sökülmesi, kaldırılması, temizlenmesi, taşınması masrafları, enkaz kaldırma masrafı teminatı Genel Şartları ile Tarife ve Talimatlar kapsamında sigortaya kabul edilir.

Büyükbaş Hayvan Hayat Sigortası Kapsamı ve Sigortalanan Tehlikeler

Tarım ve Orman Bakanlığı Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS), TÜRKVET, Su Ürünleri Bilgi Sistemi (SÜBS), Ulusal Süt Kayıt Sistemi (USKS), Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi (TİKAS) kayıt sistemlerine kayıtlı olan süt ve erkek besi sığırları ile mandalar, yapılacak risk değerlendirmesi sonucunda, sigortaya kabul edilir. Her

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

türlü hayvan hastalıkları ve gebelik, doğum veya cerrahi müdahale, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'na göre ihbarı mecburi olan hastalıklar, her türlü kaza, vahşi hayvan saldırısı, yılan ve böcek sokması, zehirli çayır otları ve yeme bağlı zehirlenmeler, her türlü doğal afetler ve güneş çarpması, yangın veya infilâk sebebiyle meydana gelen ölümler, zorunlu kesimler, yavru atma ve yavru ölümü, sonucu sigortalının doğrudan uğradığı maddi zararlar Tarife ve Talimatlar çerçevesinde sigorta kapsamındadır.

Küçükbaş Hayvan Hayat Sigortası Kapsamı ve Sigortalanan Tehlikeler

Tarım ve Orman Bakanlığı Koyun-Keçi Kayıt Sistemi (KKKS), Ulusal Süt Kayıt Sistemine (USKS) kayıtlı olan koyun ve keçiler ile koç ve tekeler, yapılacak risk değerlendirmesi sonucunda, sigortaya kabul edilir. Bu sigorta, sigortalı küçükbaş hayvanlarda; her türlü hayvan hastalıkları ve gebelik, doğum veya cerrahi müdahale, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'na göre ihbarı mecburi olan hastalıklar, her türlü kaza, vahşi hayvan saldırısı, yılan ve böcek sokması, zehirli çayır otları ve yeme bağlı zehirlenmeler, her türlü doğal afetler ve güneş çarpması, yangın veya infilâk sebebiyle meydana gelen ölümler ve mecburi kesimler ile gebelik süresinin herhangi bir döneminde meydana gelen ve Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri tarafından tespit edilen yavru atmalar nedenleriyle sigortalının doğrudan doğruya uğradığı doğrudan uğradığı maddi zararlar Genel Şartlar ile Tarife ve Talimatlar çerçevesinde sigorta kapsamındadır.

Kümes Hayvanları Hayat Sigortası Kapsamı ve Sigortalanan Tehlikeler

Tarım ve Orman Bakanlığı kayıt sistemlerine kayıtlı, bio güvenlik ve hijyen tedbirleri alınmış, kapalı tesislerde yetiştirilen kümes hayvanları ile açık ve yarı açık sistemde yetiştirilen kümes hayvanları için; 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa göre, ihbarı mecburi bulaşıcı hastalıklar hariç olmak üzere her türlü kanatlı hayvan hastalıkları (açık ve yarı açık sistemde yetiştirilen

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

kümes hayvanları sadece dar kapsamlı tarife kapsamında sigortalanabilmekte olup, dar kapsamlı tarifiede, tüm hastalıklar teminat dışıdır.), her türlü kaza ve zehirlenmeler, jeneratör, fan ve benzeri ekipmanlarda meydana gelen arızalar, her türlü doğal afetler, yangın veya infilâk, sebebiyle meydana gelen ölüm, itlaf ve mecburi kesimler sonucu sigortalının doğrudan uğradığı zararlar, Genel Şartlar ile Tarife ve Talimatlar çerçevesinde sigorta kapsamındadır.

Su Ürünleri Sigortası Kapsamı ve Sigortalanan Tehlikeler

Denizlerde ve iç sularda yetiştirilen su ürünlerine, Su Ürünleri Kayıt Sistemine (SKS) kayıtlı mevcut bilgiler ve yapılacak risk incelemesi dikkate alınarak, deniz ve iç su tesislerinde yetiştirilen su ürünleri ile kafes ve ağları; Genel Şartları ile Tarife ve Talimatlar kapsamında sigortaya kabul edilir. Su Ürünleri her türlü hastalık, yetiştiricinin kontrolü dışındaki kirlenme ve zehirlenmeler, fırtına, hortum, deprem, sel ve su baskını riskleri, kazalar, predatörler, alg patlaması, kafesler/ havuzlar arası balık aktarımları, nedeniyle meydana gelen ölümler ve fiziksel kayıplar sonucu, sigortalının doğrudan uğradığı maddi zararı temin eder.

Arıcılık Sigortası Kapsamı ve Sigortalanan Tehlikeler

Arıcılık Kayıt Sistemine (AKS) kayıtlı olan, plakalı, modern kovan niteliğindeki kovanlarda meydana gelen zararlar sigorta kapsamındadır, risk incelemesi gerektiren ve bu inceleme sonucunda, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından sigortalanması uygun görülmeyen risklere teminat verilmez. Bu sigorta, kovanların; fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, taşıt çarpması, sel ve su baskını, vahşi hayvan saldırısı, kovanların nakliyesi esnasında; çarpma, çarpışma, devrilme, yanma vb. nedeniyle doğrudan uğradığı zararları, Genel Şartlar ile Tarife ve Talimatlar çerçevesinde temin eder.

4.2.6. Poliçeleşme Süreci

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

Üretici; Tarım ve Orman Bakanlığı kayıt sistemine kayıtlı üretimini sigortalatmak için Tarım Sigortaları Havuzuna (TARSİM'e) üye sigorta şirketine veya acentesine başvurur. Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM), sigorta ettirenin/sigortalının beyanı ile düzenlenen ön bilgi formunun sisteme kayıt edilmesiyle risk inceleme organizasyonunu başlatır. Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) tarafından yaptırılan risk inceleme işleminin sonucuna göre Genel Şartlar ile Tarife ve Talimatlar doğrultusunda acente sistemde poliçeyi tanzim eder. Tanzim edilen poliçe için Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) kapsamındaki Aydınlatma Metni, Poliçe Bilgilendirme Formu, Poliçe çıktıları TARSİM tarafından sigortalı üreticilerimize tercihinin göre sms veya e-posta olarak gönderilir. Sigortalı üreticimiz poliçesini çıktı olarak almayı tercih ederse, acente öncelikle; Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) kapsamındaki Aydınlatma Metni, Poliçe Bilgilendirme Formu Bilgilendirme Formunu iki nüsha olarak sistemden alır ve birer nüshasını sigortalıya imza karşılığı verir. Sonrasında tanzim edilen poliçeden iki nüsha düzenleyerek bir nüshasını sigorta ettiren/sigortalıya verir.

POLİÇE AŞAMASI İŞ AKIŞI

Şekil 4.5. Poliçeleşme Süreci

4.2.7. Primlerin Ödenmesi

Tarım Sigortasında, poliçede yazılı primin %50'si Devlet tarafından karşılanır. Sigortalı tarafından ödenecek olan primin %25'i peşin alınır, kalan prim tutarı da en fazla 5 taksitle tahsil edilir.

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

4.2.8. Hasar İhbarı Ekspertiz ve Ödeme Süreci

Tarım Sigortası, teminat kapsamında olan bir riskin gerçekleşmesi halinde; sigorta ettiren/sigortalı, rizikonun gerçekleştiğini öğrendiği tarihten itibaren en geç 24 saat içinde, doğrudan ya da acente aracılığı ile TARSİM ÇAĞRI MERKEZİNE (0850 250 82 77) hasar ihbarını yapar. Ayrıca; TARSİM MOBİL uygulaması ile sigortalı/sigorta ettiren tarafından zamandan ve mekandan bağımsız olarak hasar ihbarları doğrudan yapılabilmektedir. İhbar üzerine, Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) tarafından görevlendirilen Tarım Sigortaları Havuzu Eksperti, hasar ihbarı yapılan sigorta konusu yeri en kısa süre içerisinde görüp, gerekli incelemesini yaparak Hasar Raporunu düzenler. Hasar dosyası tamamlanarak kesinleşmiş tazminat miktarları en geç 30 gün içinde yine Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) tarafından sigortalıya banka kanalıyla ödenir.

4.3. Mersin İli 2006-2021 Yılları Arası Tarım Sigorta Poliçe Verileri

Devlet Destekli ilk Tarım Sigortası Poliçesi 01 Haziran 2006 tarihinde kesilmiştir. Araştırma kapsamında Mersin İli tarım sigortalarını inceleyecek olursak; ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006- 30 Haziran 2021 yılları arasında;

Çizelge 4.4. Mersin İli İlçe Bazlı TARSİM Poliçe Sayısı (2006-2021) (Tarsim Genel Müdürlüğü (2021))

İLÇELER	Poliçe Sayısı (adet)	Sigortalana n Alan (Da)	Sigortalana n Büyükbaş Hayvan Sayısı (baş)	Sigortalana n Küçükbaş Hayvan Sayısı (baş)	Sigortalana n Kümes Hayvanları Sayısı (adet)	Sigortalana n Arılı Kovan Sayısı (adet)
AKDENİZ	22.225	185.173	11.024	81.254	204.000	45.967
ANAMUR	13.786	59.605	723	3.901	0	10.367
AYDINCIK	8.988	8.996	31	5.776	0	5.961
BOZYAZI	15.628	31.379	167	1.034	0	1.990
ERDEMLİ	12.677	65.844	5.730	133.804	38.537	97.818
GÜLNAR	12.957	123.871	2.415	37.082	60.000	8.467
MEZİTLİ	17.575	78.179	998	23.504	182.000	28.934

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

MUT	24.169	141.169	5.304	56.557	0	3.274
SİLİFKE	17.589	137.927	7.979	134.813	0	35.348
TARSUS	89.822	1.442.071	11.580	78.388	970.489	100.426
TOROSLAR	37.383	162.540	3.183	53.759	379.500	34.727
YENİŞEHİR	3.919	14.997	738	15.198	130.000	30.561
ÇAMLIYAYLA	2.619	11.571	959	15.867	178.000	20.374
İL TOPLAMI	279.337	2.463.322	50.831	640.937	2.142.526	424.214

Mersin İli tarım sigortalarını inceleyecek olursak; Mersin İli ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006-2021 yılları arasında düzenlenen poliçe sayısı 297.337 adet, Sigortalanan alan 2.463.322 dekar, Sigortalanan Büyükbaş Hayvan Sayısı 50.831 baş, Sigortalanan Küçükbaş Hayvan Sayısı 640.937 baş, Sigortalanan Kümes Hayvanları Sayısı 2.142.526 adet, Sigortalanan Arılı Kovan Sayısı 424.214 adet'tir

Mersin İlinde 1 Haziran 2006-2021 yılları arasında poliçe düzenlenen İlçe sıralamasında Tarsus İlçesi 89.822 poliçe sayısı ile ilk sırada yer alırken, Toroslar İlçesi 37.838 düzenlenen poliçe sayısı ile ikinci sırada yer almaktadır.

Sigortalanan alan (dekar) sıralamasında Tarsus İlçesi 1.442.071 dekar alan ile ilk sırada yer alırken, Akdeniz İlçesi 185.173 dekar alanla ikinci sırada yer almakta ve Toroslar İlçesi sigortalanan alan (dekar) sıralamasında 162.540 dekar alan ile üçüncü sırada yer almaktadır. Sigortalanan Büyükbaş hayvan sayısı ile Tarsus İlçesi birinci sırada, Akdeniz İlçesi ikinci sırada, Erdemli İlçesi üçüncü sırada, Mut İlçesi dördüncü sırada ve Toroslar İlçesi 3.183 baş sigortalanan büyükbaş hayvan sayısı ile beşinci sırada yer almaktadır.

Sigortalanan Küçükbaş hayvan sayısı ile Silifke İlçesi birinci sırada, Erdemli İlçesi ikinci sırada, Akdeniz İlçesi üçüncü sırada, Tarsus İlçesi dördüncü sırada ve Toroslar İlçesi 53.759 baş sigortalanan küçükbaş hayvan sayısı ile beşinci sırada yer almaktadır.

Sigortalanan Arılı Kovan Sayısında Tarsus İlçesi birinci sırada, Erdemli İlçesi ikinci sırada, Akdeniz İlçesi üçüncü sırada ve Toroslar İlçesi 34.727 adet

4. ARAşTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

sigortalanan Arılı Kovan ile dördüncü sırada yer almaktadır

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER Galip YILMAZ

Çizelge 4.5. Mersin İli TARSİM Sigorta Prim Bilgileri (TL) (2006-2021) (Tarsim Genel Müdürlüğü (2021))

İLÇELER	Police Sayısı (adet)	Devlet Prim Desteği (TL)	Sigortalıların Ödediği Prim Tutarı (TL)	Toplam Prim Tutarı(TL)	Toplam Sigorta Bedeli (TL)	Üreticilere Ödenen Tazminat Miktarı (TL)
AKDENİZ	22.225	35.291.550	32.158.881	67.450.431	2.305.752.312	29.843.746
ANAMUR	13.786	28.678.641	28.668.771	57.347.412	4.165.499.528	18.788.214
AYDINCIK	8.988	4.940.117	4.912.628	9.852.745	634.500.012	1.672.417
BOZYAZI	15.628	14.416.124	14.393.137	28.809.261	2.181.838.001	10.063.131
ERDEMLİ	12.677	13.707.201	13.066.889	26.774.090	774.285.123	12.207.143
GÜLNAR	12.957	21.642.866	21.119.019	42.761.885	357.693.130	44.701.994
MEZİTLİ	17.575	25.221.196	24.642.972	49.864.168	484.980.521	36.934.866
MUT	24.169	18.464.658	16.762.047	35.226.705	428.795.739	22.753.342
SİLİFKE	17.589	21.234.025	20.909.807	42.143.832	1.429.860.770	10.221.918
TARSUS	89.822	125.522.852	120.054.386	245.577.238	4.586.554.629	124.033.633
TOROSLAR	37.383	45.209.712	44.537.306	89.747.018	796.547.690	124.627.656
YENİŞEHİR	3.919	4.098.474	3.955.324	8.053.798	107.276.799	7.741.390
ÇAMLIYAYLA	2.619	2.087.042	2.065.876	4.152.918	51.968.851	2.704.329
İL TOPLAMI	297.337	360.514.457	347.247.044	707.761.501	18.305.553.103	446.293.779
Not : Devlet Destekli ilk Tarım Sigortası Poliçesi 01 Haziran 2006 tarihinde kesilmiştir.						

Mersin İli tarım sigortalılarını Police sayısı, Devlet prim desteği, Sigortalıların ödediği prim yönlerinden inceleyecek olursak; Mersin İli ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006-2021 yılları arasında düzenlenen poliçe sayısı 297.337 adet, Devlet prim desteği 360.514.457TL, sigortalıların ödediği prim desteği 347.247.044TL, toplam prim tutarı 707.761.501TL, toplam sigorta bedeli 18.305.553.103TL, üreticilere ödenen tazminat tutarı 446.293.779TL'dir.

Tarsus İlçesi 89.822 adet poliçe sayısı, 125.522.852TL devlet prim desteği, 120.054.836TL Sigortalıların ödediği prim ile ilk sırada yer alırken, yaşanan doğal

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

afetler nedeniyle 124.033.633TL tazminat ödemesi olarak ikinci sırada yer almıştır. Toroslar İlçesi ise 37.383 poliçe sayısı, 45.209.712TL devlet prim desteği, 44.537.306TL Sigortalıların ödediği prim ile yaşanan doğal afetler nedeniyle 124.627.656TL tazminat ödemesi olarak tarım sigortasından en fazla yararlanan ilçe olmuştur.

Çizelge 4.6. Mersin İli 2021 yılı Bitkisel Üretim Sigortası Verileri(Tarsim Genel Müdürlüğü, 2021)

İlçe	Poliçe sayısı	Üretim Alanı (da)	Toplam Sigorta Bedeli (TL)	Sigortalıların Ödediği Prim Tutarı (TL)
AKDENİZ	2.473	21.111	196.368.944,36	13.125.380,21
ANAMUR	39	276	700.612,39	40.726,78
AYDINCIK	26	290	975.175,00	81.642,08
BOZYAZI	10	75	292.511,20	29.495,78
ÇAMLIYAYLA	143	679	3.625.128,49	395.905,50
ERDEMLİ	1.167	7.261	64.366.142,48	3.917.467,69
GÜLNAR	1.661	16.799	90.274.096,71	10.298.211,94
MEZİTLİ	2.175	9.246	90.610.350,97	9.680.868,45
MUT	3.163	21.387	89.126.974,65	60.788.914,67
SİLİFKE	1.447	12.712	103.794.930,00	5.767.494,88
TARSUS	10.557	180.653	916.919.252,40	57.276.865,84
TOROSLAR	3.179	14.307	113.074.814,50	13.641.005,50
YENİŞEHİR	566	2.026	19.048.461,36	2.090.698,46
MERSİN İLİ Toplamı	26.606	286.822	1.689.177.394,51	177.134.677,78

Mersin İli tarım sigortalarını Bitkisel Üretim Sigortası branşında inceleyecek olursak; ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006-2021 yılları arasında düzenlenen poliçe sayısı 26.606 adet, sigortalanan üretim alanı 286.822 dekar, ilin toplam bitkisel üretim sigortası bedeli 1.689.177.394,51TL, il geneli sigortalıların ödediği prim tutarı 177.134.677,78TL'dir.

Toroslar İlçesi tarım sigortalarını Bitkisel Üretim Sigortası branşında inceleyecek olursak; ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006-2021 yılları

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

arasında düzenlenen poliçe sayısı 3179 adet, sigortalanan üretim alanı 14.307 dekar, ilçenin toplam bitkisel üretim sigortası bedeli 113.074.814,50TL, ilçe geneli sigortalıların ödediği prim tutarı 13.641.005,00TL'dir.

Çizelge 4.7. Mersin İli 2021 yılı Sera Sigortası Verileri (Tarsim Genel Müdürlüğü, 2021)

İlçe	Poliçe sayısı	Üretim Alanı (da)	Toplam Sigorta Bedeli (TL)	Sigortalıların Ödediği Prim Tutarı (TL)
AKDENİZ	513	3.124	360.279.920,00	3.129.773,00
ANAMUR	682	3.193	461.938.820,00	5.850.083,00
AYDINCIK	128	274	48.221.071,00	776.530,00
BOZYAZI	507	1.432	211.275.623,00	2.495.188,00
ÇAMLIYAYLA	0	0	0,00	0,00
ERDEMLİ	280	703	89.201.706,00	703.651,00
GÜLNAR	5	39	7.193.755,00	103.553,00
MEZİTLİ	7	29	2.675.237,00	31.256,00
MUT	0	0	0,00	0,00
SİLİFKE	201	1.079	114.617.037,00	1.971.308,00
TARSUS	74	921	134.584.547,00	1.775.441,00
TOROSLAR	8	29	2.814.544,00	23.853,00
YENİŞEHİR	4	25	2.145.207,00	10.469,00
MERSİN İLİ Toplamı	2.409	10.846	1.434.947.467,00	16.871.105,00

Mersin İli tarım sigortalarını Sera Sigortası branşında inceleyecek olursak; ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006-2021 yılları arasında düzenlenen poliçe sayısı 2409 adet, sigortalanan üretim alanı 10.846 dekar, ilin toplam Sera Sigortası sigortası bedeli 1.434.947.467TL, il geneli sigortalıların ödediği prim tutarı 16.871.105TL'dir.

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

Toroslar İlçesi tarım sigortalarını Sera Sigortası branşında inceleyecek olursak; ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006-2021 yılları arasında düzenlenen poliçe sayısı 8 adet, sigortalanan üretim alanı 29 dekar, ilçenin toplam Sera sigortası bedeli 2.814.544TL, ilçe geneli sigortalıların ödediği prim tutarı 23.853TL'dir.

Çizelge 4.8. Mersin İli 2021 yılı Küçükbaş Hayvan Sigortası Verileri (Tarsim Genel Müdürlüğü, 2021)

İlçe	Poliçe sayısı	K.Baş hayvan sayısı (adet)	Toplam Sigorta Bedeli (TL)	Sigortalıların Ödediği Prim Tutarı (TL)
AKDENİZ	57	20.145	20.094.900,00	426.351,56
ANAMUR	8	958	1.250.000,00	33.082,38
AYDINCIK	30	4.724	4.343.600,00	58.459,76
BOZYAZI	3	197	295.000,00	20.168,58
ÇAMLIYAYLA	64	5.075	3.809.700,00	106.876,82
ERDEMLİ	149	36.029	23.647.066,00	196.197,36
GÜLNAR	91	8.688	5.395.905,00	212.977,34
MEZİTLİ	39	8.016	5.114.150,00	242.616,21
MUT	226	26.191	11.769.956,00	293.502,13
SİLİFKE	197	33.915	23.782.299,00	241.755,01
TARSUS	261	34.144	21.862.690,00	871.143,39
TOROSLAR	95	11.215	12.038.760,00	418.993,41
YENİŞEHİR	13	1.774	1.573.600,00	575.819,00
MERSİN İLİ Toplamı	1.233	191.071	134.977.626	3.697.943

Mersin İli tarım sigortalarını Küçük baş hayvan sigortası branşında inceleyecek olursak; ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006-2021 yılları arasında düzenlenen poliçe sayısı 1.233 adet, sigortalanan Küçük baş hayvan sayısı

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

191.071 baş, ilin toplam Küçük baş hayvan sigortası bedeli 134.977.626TL, il geneli sigortalıların ödediği prim tutarı 3.697.943TL'dir.

Toroslar İlçesi tarım sigortalarını Küçük baş hayvan sigortası branşında inceleyecek olursak; ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006-2021 yılları arasında düzenlenen poliçe sayısı 95 adet, sigortalanan Küçük baş hayvan sayısı 11.215 baş, ilçenin toplam Küçük baş hayvan sigortası bedeli 12.038.760TL, ilçe geneli sigortalıların ödediği prim tutarı 418.993,41TL'dir.

Çizelge 4.9. Mersin İli 2021 yılı Büyükbaş Hayvan Sigortası Verileri (Tarsim Genel Müdürlüğü, 2021)

İlçe	Poliçe sayısı	B.Baş hayvan sayısı (adet)	Toplam Sigorta Bedeli (TL)	Sigortalıların Ödediği Prim Tutarı (TL)
AKDENİZ	43	1.577	9.020.900,00	300.498,74
ANAMUR	0	0	0,00	0,00
AYDINCIK	8	34	214.500,00	4.343,25
BOZYAZI	9	18	196.000,00	16.251,42
ÇAMLIYAYLA	16	84	1.041.350,00	95.713,16
ERDEMLİ	23	304	3.177.600,00	209.770,09
GÜLNAR	54	527	3.542.850,00	143.043,24
MEZİTLİ	8	562	2.540.500,00	60.265,42
MUT	148	1.299	8.835.200,00	497.169,28
SİLİFKE	100	2.306	13.939.200,00	241.503,61
TARSUS	141	1.689	12.500.500,00	680.987,45
TOROSLAR	43	560	4.715.050,00	188.846,81
YENİŞEHİR	10	150	1.736.850,00	91.131,16
MERSİN İLİ Toplamı	603	9.110	61.460.500	2.529.524

Mersin İli tarım sigortalarını büyükbaş baş hayvan sigortası branşında

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

inceleyecek olursak; ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006-2021 yılları arasında düzenlenen poliçe sayısı 603 adet, sigortalanan büyükbaş baş hayvan sayısı 9.110 baş, ilin toplam büyükbaş baş hayvan sigortası bedeli 61.460.500TL, il geneli sigortalıların ödediği prim tutarı 2.529.524TL'dir.

Toroslar İlçesi tarım sigortalarını büyükbaş baş hayvan sigortası branşında inceleyecek olursak; ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006-2021 yılları arasında düzenlenen poliçe sayısı 43 adet, sigortalanan büyükbaş baş hayvan sayısı 560 baş, ilçenin toplam büyükbaş baş hayvan sigortası bedeli 4.715.050TL, ilçe geneli sigortalıların ödediği prim tutarı 188.846,81TL'dir.

Çizelge 4.10. Mersin İli 2021 yılı Arı Kovan Sigortası Verileri (Tarsim Genel Müdürlüğü, 2021)

İlçe	Poliçe sayısı	B.Baş hayvan sayısı (adet)	Toplam Sigorta Bedeli (TL)	Sigortalıların Ödediği Prim Tutarı (TL)
AKDENİZ	10	3.229	1.775.950,00	16.693,59
ANAMUR	1	473	260.150,00	2.347,88
AYDINCIK	2	198	108.900,00	945,39
BOZYAZI	1	145	79.750,00	757,67
ÇAMLIYAYLA	7	2.575	1.416.250,00	11.966,57
ERDEMLİ	36	9.079	4.993.450,00	47.324,66
GÜLNAR	3	538	295.900,00	2.541,32
MEZİTLİ	13	3.614	1.987.700,00	17.926,25
MUT	0	0	0,00	0,00
SİLİFKE	8	1.495	822.250,00	7.920,82
TARSUS	20	6.915	3.803.250,00	36.519,59
TOROSLAR	8	2.070	1.138.500,00	10.345,51
YENİŞEHİR	17	5.810	3.195.500,00	28.999,96
MERSİN İLİ toplamı	126	36.141	19.877.550,00	184.289,21

Mersin İli tarım sigortalarını Arı kovan sigortası branşında inceleyecek olursak; ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006-2021 yılları arasında

4. ARAŞTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Galip YILMAZ

düzenlenen poliçe sayısı 126 adet, sigortalanan arı kovan sayısı 36.141 adet, ilin toplam arı kovan sigortası bedeli 19.877.550TL, il geneli sigortalıların ödediği prim tutarı 184.289,12TL'dir.

Toroslar İlçesi tarım sigortalarını Arı kovan sigortası branşında inceleyecek olursak; ilk tarım sigortasının yapıldığı 1 Haziran 2006-2021 yılları arasında düzenlenen poliçe sayısı 8 adet, sigortalanan Arı kovan sayısı 8 adet, ilçenin toplam Arı kovan sigortası bedeli 1.138.500TL, ilçe geneli sigortalıların ödediği prim tutarı 10.345,51TL'dir.

4. ARAşTIRMA ALANI VE TARIM SİGORTASI İLE İLGİLİ GENEL
BİLGİLER

Galip YILMAZ

5. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

5.1. Üreticilerin Sosyal ve Ekonomik Özellikleri

Araştırmanın bu bölümünde ankete katılan Toroslar İlçesi üreticilerin sosyal ve ekonomik özellikleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Çizelge 5.1. Ankete Katılan Üreticilerin Tarım Sigortası Tercih Dağılımı

Tarım sigortası tercihi	n	%
Tarım sigortası yaptıranlar	179	54,6
Tarım sigortası yaptırmayanlar	149	45,4
Toplam	328	100

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 179 üretici % 54,6 tarım sigortası yaptırmaktadır, 149 üretici % 45,4 tarım sigortası yaptırmamaktadır. Tarım sigortası tercih durumları incelendiğinde, üreticilerin çoğunluğunun tarım sigortası yaptırdığı belirlenmiştir.

Çizelge 5.2. Ankete Katılan Üreticilerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	n	%	χ^2	P
Erkek	302	92,1	11,81	0,457
Kadın	26	7,9		
Toplam	328	100		

Araştırmaya katılan 328 üreticiden 26'sı kadın ve 302'si erkek üreticilerden oluşmaktadır, 328 üreticinin % 7,9'u kadın üreticilerden, % 92,1'i ise erkek üreticiler oluşturmaktadır. Üreticilerin cinsiyet dağılımı incelendiğinde, İlçede üretimde erkekler çok daha fazla ön plandadır. İlçede ataerkil toplum yapısının etkin olduğu gözlenmekle birlikte, aslında tarımsal üretimde kadınlar arka planda durarak asli iş gücünün oluşturmakta ve doğrudan yoğun emek sarfetmektedir.

Cinsiyet ile tarım sigortası yaptırma durumu arasında ilişki

bulunmamaktadır ($p>0,05$). Üreticilerin tarımsal sigorta yaptırma kararlarında cinsiyet faktörünün etkili olmadığı görülmektedir.

Çizelge 5.3. Ankete Katılan Üreticilerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Tarım Sigortası Yaptıran Üreticiler		Tarım Sigortası Yaptırmayan Üreticiler	
	n	%	n	%
Erkek	163	91,1	139	93,3
Kadın	16	8,9	10	6,7
Toplam	179	100	149	100

Araştırmaya katılan 179 üreticinin tarım sigortası yaptıran üreticiler olduğu, tarım sigortası yaptıran üreticilerin cinsiyet dağılımı incelendiğinde, ankete katılan tarım sigortası yaptıran üreticilerden 163 üreticinin % 91,1 tarım sigortası yaptıran erkek üreticiler olduğu, 16 üreticinin % 8,9' tarım sigortası yaptıran kadın üreticiler olduğu belirlenmiştir. Erkek üreticilerin ön planda olmaları ve tarımsal varlıklarının üzerlerine kayıtlı olması nedeniyle çoğunlukta olduğu gözlemlenmiştir.

Araştırmaya katılan 149 üreticinin tarım sigortası yaptırmayan üreticiler olduğu, tarım sigortası yaptırmayan üreticilerin cinsiyet dağılımı incelendiğinde, ankete katılan tarım sigortası yaptırmayan üreticilerden 139 üreticinin % 93,3 tarım sigortası yaptırmayan erkek üreticiler olduğu, 10 üreticinin % 6,7 tarım sigortası yaptırmayan kadın üreticiler olduğu belirlenmiştir. Erkek üreticilerin ön planda olmaları ve tarımsal varlıklarının üzerlerine kayıtlı olması nedeniyle sigorta yaptırma veya yaptırmama kararında çoğunlukla etkili olduğu gözlemlenmiştir.

Çizelge 5.4. Ankete Katılan Üreticilerin Cinsiyet Bazlı Tarım Sigortası Tercih Dağılımı

Tarım sigortası tercihi	Erkek üreticilerin tarım sigortası tercihi		Kadın üreticilerin tarım sigortası tercihi	
	n	%	n	%
Tarım sigortası yaptıran	163	54,00	16	61,4
Tarım sigortası yaptırmayan	139	46,0	10	38,6
Toplam	302	100	26	100

Tarım sigortası yaptıran erkek üreticilerin cinsiyete göre kendi içinde oranlarını incelediğimizde; ankete katılan erkek üretici sayısı 302'dir, 163 erkek üretici % 54,0 tarım sigortası yaptırmaktadır, 139 erkek üretici % 46,0 ise tarım sigortası yaptırmamaktadır. Bu durum erkeklerin tarım sigortası yaptırmayı tercih ettiklerini göstermektedir.

Tarım sigortası yaptıran kadın ve erkek üreticilerin cinsiyete göre kendi içinde oranlarını incelediğimizde; ankete katılan kadın üretici sayısı 26'dır, 16 kadın üretici % 61,4 tarım sigortası yaptırmaktadır, 10 kadın üretici %38,6 ise tarım sigortası yaptırmamaktadır. Bu durum kadınların çoğunlukla tarım sigortası yaptırmayı tercih ettiklerini göstermektedir.

Çizelge 5.5. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Yaş Dağılımı

Yaş aralığı	n	%
18-40 yaş	101	54,0
41-60 yaş	177	30,8
61 yaş ve üzeri	50	15,2
Toplam	328	100

Yaş dağılımı incelediğimizde; ankete katılan 328 üreticiden, 18-40 yaş arası olan 101 üretici % 54,0'dür, 41-60 yaş arası olan 177 üretici % 30,8'dir, 61 yaş ve üzeri olan 50 üretici % 15,2'dir.

Ankete katılan üreticilerin yaş ortalaması 18-40 yaş arasında ilk sırada gelmektedir, bu durumda ilçede tarımsal üretimde genç ve orta yaş nüfusun etkin olduğunu belirtmektedir.

Çizelge 5.6. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Yaş Dağılımı ve Sigorta Tercih Durumu

Yaş aralığı	Tarım Sigortası Yaptıran		Tarım Sigortası Yaptırmayan	
	n	%	n	%
18-40 yaş	61	34,0	40	26,8
41-60 yaş	100	56,0	77	51,8
61 yaş ve üzeri	18	10,0	32	21,4
Toplam	179	100	149	100

Yaş dağılımı incelediğimizde; ankete katılan tarım sigortası yaptıran toplam 179 üreticiden, tarım sigortası yaptıran 18-40 yaş arası 61 üretici % 34,0'dür, tarım sigortası yaptıran 41-60 yaş arası 100 üretici % 56,0'sıdır, tarım sigortası yaptıran 61 yaş ve üzeri olan 18 üretici % 10'udur. Oransal olarak tarım sigortası yaptıran 41-60 yaş arası üreticiler ön plana çıkmaktadır. Bu durum orta yaşta olan üreticilerin tarım sigortası yaptırmama tercihini olumlu yönde etkilediğini belirtmektedir.

Yaş dağılımı incelediğimizde; ankete katılan tarım sigortası yaptırmayan toplam 149 üreticiden, tarım sigortası yaptırmayan 18-40 yaş arası 40 üretici % 26,8'dir, tarım sigortası yaptırmayan 41-60 yaş arası 77 üretici % 51,8'dir, tarım sigortası yaptırmayan 61 yaş ve üzeri olan 32 üretici % 21,4'dür. Bu durum orta yaşta olan üreticilerin tarım sigortası yaptırmama tercihini olumlu yönde etkilediğini belirtmektedir.

Çizelge 5.7. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Eğitim Durumu Dağılımı

Eğitim Düzeyi	n	%	χ^2	P
İlköğretim	185	56,4	64,96	0,000
Lise ve üzeri	143	43,6		
Toplam	328	100		

Ankete katılan üreticilerin eğitim durumunu incelediğimizde, 328 üreticiden 185 üretici % 56,4 ilköğretim mezunu, 143 üretici % 43,6 lise ve üzeri eğitim düzeyindedir. Bu durum tarımsal üretimde ilköğretim mezunu üreticilerin biraz daha fazla olduğunu göstermektedir.

Eğitim durumu ile tarım sigortası yaptırmama durumu arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Eğitim tarımsal üretim kararı alırken de etkili olmaktadır.

Çizelge 5.8. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerin Eğitim Durumu ve Tarım Sigortası Tercih Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Tarım Sigortası Yaptıran		Tarım Sigortası Yaptırmayan	
	n	%	n	%
İlköğretim	83	46,4	102	68,5
Lise ve üzeri	96	53,6	47	31,5
Toplam	179	100	149	100

Ankete katılan tarım sigortası yaptıran üreticilerin durumunu incelediğimizde, toplam 179 üreticiden, 83 üreticinin % 46,4 ilköğretim mezunu, 96 üreticinin % 53,6 lise ve üzeri eğitim düzeyinde olduğu ve bu durumda eğitim düzeyindeki artışın tarım sigortası yaptırmaya olumlu etkisi olduğu belirtmektedir.

Ankete katılan tarım sigortası yaptırmayan üreticilerin durumunu incelediğimizde, toplam 149 üreticiden, 102 üreticinin % 68,5 ilköğretim mezunu, 47 üreticinin % 31,5 lise ve üzeri eğitim seviyesinde olduğu ve bu durumda eğitim

düzeyindeki düşüklüğün tarım sigortası yaptırmamaya olumlu etkisi olduğu, eğitim seviyesi düştükçe tarım sigortası yaptırmama tercihinin arttığı belirlenmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından Ziraat, Veterinerlik, Su Ürünleri alanlarından mezun olanlar için uygulanmakta olan Uzman Eller Destek Projesinin tarımsal alanda üretim yapan eğitimli ve nitelikli insan sayısını artıracığı düşünülerek ileriki yıllarda eğitim seviyesinin artması ile tarım sigortası yapırma isteğininde olumlu yönde etkileceği gözlemlenmektedir.

Çizelge 5.9. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Ailedeki Birey Sayısı Dağılımı

Ailedeki Birey Sayısı	n	%	χ^2	P
1-5 kişi	67	20,4	30,44	0,503
6-10 kişi	261	79,6		
Toplam	328	100		

İlçede anket çalışması esnasında ailedeki birey sayısının en fazla 10 kişi olduğu belirlenmiştir.

Ankete katılan 328 üreticinin ailedeki birey sayısını incelediğimizde, ailede birey sayısı 1-5 kişi olan 67 üretici % 20,4'dür, ailede birey sayısı 5-10 kişi arası olan 261 üretici % 79,6'dır. Bu durum Toroslar ilçesinde ankete katılan üreticilerin kalabalık yada geniş aile yapısına sahip olduğunu, işgücü ihtiyacının ailedeki bireyler tarafından karşılanarak üretimin yapıldığını göstermektedir.

Ailedeki birey sayısı ile tarım sigortası yapırma durumu arasında ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$). Üreticilerin tarımsal sigorta yapırma kararlarında ailedeki birey sayısı faktörünün etkili olmadığı görülmektedir.

Çizelge 5.10. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerin Ailedeki Birey Sayısı Dağılımı

Ailedeki Birey Sayısı	Tarım Sigortası Yaptıran		Tarım Sigortası Yaptırmayan	
	n	%	n	%
1-5 kişi	39	21,7	28	18,7
6-10 kişi	140	78,3	121	81,3
Toplam	179	100	149	100

Ankete katılan tarım sigortası yaptıran 179 üreticinin ailedeki birey sayısını incelediğimizde, ailedeki birey sayısı 1-5 kişi arası olan 39 üretici % 21,7'dir, ailedeki birey sayısı 5-10 kişi arası ailede birey sayısı olan 140 üretici % 78,3'dür. Ailedeki birey sayısının çok olması, üreticilerin tarım sigortası yaptırmalarını olumlu yönde etkilemektedir. Anket çalışması esnasında bu durumun en önemli nedeni olarak ailenin gelirini garanti altına alma zorunluluğu olarak gözlemlenmiştir.

Ankete katılan tarım sigortası yaptırmayan 149 üreticiden, ailedeki birey sayısı 1-5 kişi arası olan 28 üretici % 18,7'dir, ailedeki birey sayısı 6-10 kişi arası ailede birey sayısı olan 121 üretici % 81,3'dür. Ailedeki birey sayısının çok olması, üreticilerin tarım sigortası yaptırmalarını olumlu yönde etkilemekle birlikte, arazilerin mülkiyetinde çok hissedarlık veya arazi parçalanması sorunlarını da beraberinde getirmektedir, ilçede anket çalışması esnasında bu durumun tarım sigortası yaptırmama/yaptıramama durumuna neden olduğu gözlemlenmiştir.

Çizelge 5.11. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Faaliyet Bulunma Süresi (yıl)

Tarımsal faaliyette bulunma süresi	n	%	χ^2	P
1-20 yıl arası	11	3,4	5,00	0,064
21-40 yıl arası	217	96,6		
Toplam	328	100		

Ankete katılan 328 üreticiden, 1-20 yıl arası süredir tarımsal faaliyet yapan 11 üretici % 3,4'dür, 21-40 yıl arası süredir tarımsal faaliyet yapan 217 üretici % 96,6'dır. İlçede tarımsal faaliyet yapma süresi en fazla 21-40 yıl arası olarak öne çıkmaktadır.

Tarımsal faaliyette bulunma süresi (yıl) durumu ile bugüne kadar tarım sigortası yaptırmama durumu arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$).

Bu durum ilçede tarımsal üretimin uzun yıllardır yapılmakta olduğunu, üreticilerin yıllar içerisinde yerleşmiş düşünce kalıplarına sahip olduklarını da göstermektedir. Anket çalışması esnasında üreticilerin uzun yıllardır tarımsal faaliyet yapıyor olmalarına rağmen dini inançları gereği tarım sigortası yaptırmadıkları, bunu da dile getirmekten imtina ettikleri gözlemlenmiştir.

Üreticilerin tarım sigortasının caizliği konusunda tereddütlerin giderilmesi için Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatı ve Diyanet Akademisi vasıtasıyla üreticilerin bilgilendirilmesi, bilinçlendirilmesi gerekliliği belirlenmiştir.

Çizelge 5.12. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerin Tarımsal Faaliyet Bulunma Süresi (yıl) Dağılımı

Tarımsal faaliyete süreleri	Tarım Sigortası Yaptıran		Tarım Sigortası Yaptırmayan	
	n	%	n	%
1-20 yıl arası	3	1,7	8	5,4
21-40 yıl arası	176	98,3	141	94,6
Toplam	179	100	149	100

Ankete katılan tarım sigortası yaptıran 179 üreticiden, 1-20 yıl arası süredir tarımsal faaliyet yapan 3 üretici % 1,7'dir, 21-40 yıl arası süredir tarımsal faaliyet yapan 176 üretici % 98,3'dür. Tarımsal faaliyetlerde geçen uzun yıllarda yaşanan afetlerin üreticilerde tarım sigortası yaptırmama bilinci ve isteğini artırdığı gözlemlenmektedir.

Ankete katılan tarım sigortası yaptırmayan 149 üreticiden, 1-20 yıl arası süredir tarımsal faaliyet yapan 8 üretici % 5,4'dür, 21-40 yıl arası süredir tarımsal faaliyet yapan 141 üretici % 94,6'dır. Ortalama yöntemi ile yapılan değerlendirme ve saha gözlemleri sonucunda ortaya, 21-40 yıl arası süredir tarımsal faaliyet yapan 141 üreticinin tarım sigortası yaptırmıyor olmasının en önemli nedeni mülkiyet sorunu ve hisseli araziler nedeniyle üreticilerin tarım sigortası yaptıramaması olarak öne çıkmaktadır.

Çizelge 5.13. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Sürekli Kırsal Mahalle İkamet Durumu

İkamet durumu	n	%	χ^2	P
Sürekli ikamet edenler	81	24,7	36,80	0,503
Sürekli ikamet etmeyenler	247	75,3		
Toplam	328	100		

Ankete katılan 328 üreticiden sürekli kırsal mahallede ikamet eden 81 üretici % 24,7'dir, sürekli kırsal mahallede ikamet etmeyen 247 üretici % 75,3'dür.

Üreticilerin sürekli kırsal mahallede ikamet durumu ile bugüne kadar tarım sigortası yaptırma durumu arasında ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$). Üreticilerin tarımsal sigorta yaptırma kararlarında Üreticilerin sürekli kırsal mahallede ikamet durumu faktörünün etkili olmadığı görülmektedir.

İlçede tarımsal faaliyette bulunan üreticilerin çoğunluğu kentte farklı mahallelerde ikamet ederek, işi olduğunda kırsal mahallesinde gitmeyi tercih etmektedir, bu durumu ilçenin kırsal mahallelerinin kent merkezine yakın olması, karayolu ulaşım ağının gelişmiş olması olumlu etkilemektedir. Ayrıca üreticilerin kent merkezinde farklı ticari işlerle meşgul oldukları, çocuklarının eğitiminin daha iyi olması için kent merkezinde ikamet etmeyi tercih ettikleri gözlemlenmiştir.

Çizelge 5.14. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Sürekli Kırsal Mahalle İkamet ve Tarım Sigortası Tercihi

Üreticilerin ikamet durumu ve sigorta tercihi	Tarım Sigortası Yaptıran		Tarım Sigortası Yaptırmayan	
	n	%	n	%
Sürekli ikamet edenler	43	24,0	38	25,5
Sürekli ikamet etmeyenler	136	76,0	111	74,5
Toplam	179	100	149	100

Ankete katılan tarım sigortası yaptıran 179 üreticiden, sürekli kırsal mahallede ikamet eden 43 üretici % 24,0'dür, sürekli kırsal mahallede ikamet etmeyen 136 üretici % 76,0'dır. Kırsal mahallede ikamet etme yada etmeme durumun tarım sigortası tercihlerinde çok az etkisinin olduğu belirlenmiştir.

Ankete katılan tarım sigortası yaptırmayan 149 üreticiden, sürekli kırsal mahallede ikamet eden 38 üretici % 25,5'idir, sürekli kırsal mahallede ikamet etmeyen 111 üretici % 74,5'idir.

Çizelge 5.15. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Arazi Genişliği Durumu

Arazi Genişliği Durumu	n	%	χ^2	P
Tarım sigortalı, 1-50 dekar arası arazisi olan	149	45,4	19,08	0,019
Tarım sigortası yaptırmıyor 1-50 dekar arası arazisi olan	137	41,8		
Tarım sigortalı, 51 dekar ve üzeri arazisi olan	30	9,1		
Tarım sigortası yaptırmıyor, 51 dekar ve üzeri arazisi olan	12	3,7		
Toplam	149	100		

Ankete katılan tarım sigortası yaptıran 1-50 dekar arası arazisi olan 149 üretici % 45,4'dür, tarım sigortası yaptırmayan 1-50 dekar arası arazisi olan 137 üretici % 41,8'i, tarım sigortalı 51 dekar ve üzeri arazisi olan 30 üretici % 9,1'i, tarım sigortası yaptırmıyor 51 dekar ve üzeri arazisi olan 12 üretici % 3,7'dir.

Üreticilerinin arazi genişliği durumu ile bugüne kadar tarım sigortası yaptıрма durumu arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$).

Çizelge 5.16. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Aile Yıllık Tarımsal Cirosu Durumu

Aile yıllık tarımsal cirosu	n	%
1-100.000TL	97	29,6
101.000-200.000TL	231	70,4
Toplam	328	100

Anket çalışmaları esnasında üreticilerin tarımsal cirosunun 200.000TL'yi geçmedi bilgine ulaşılmıştır. Ankete katılan 328 üreticinin aile yıllık tarımsal cirosunu oransal yöntem ile incelediğimizde, Aile yıllık tarımsal cirosu 1-100.000TL arası olan 97 üretici % 29,6'dır, aile yıllık tarımsal cirosu 101.000-200.000TL arası olan 231 üretici % 70,4'dür. İlçede tarımsal üretimde ürün çeşitliliğinin çok, iklimin tarımsal üretime uygun olması, pazara yakınlık gibi nedenler üreticilerin tarımsal cirosunda artış sağlamaktadır. Üreticilerin çoğunluğunun tarımsal cirosunun yüksek olduğu belirlenmiştir.

Kırklareli ve Edirne illerinde üreticilerin ürün sigortası tercihleri konusunda yapılan çalışmada, üreticilerin toplam yıllık gelir ve toplam tarımsal gelirlerinin tarım sigortası yaptıрма durumu üzerinde pozitif yönde etkisi olduğunu belirlemiştir. (Aydın, 2016)

Bu durum tarımsal gelirin il, ilçe bazlı olarak tarım sigortası yaptıрма isteğinin gelire bağlı olarak farklılık gösterebildiğini ortaya koymaktadır.

Çizelge 5.17. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Aile Yıllık Tarımsal Cirosu Dağılımı ve Tarım Sigortası Tercih Durumu

Aile yıllık tarımsal cirosu ve sigorta tercihi	Tarım Sigortası Yaptıran		Tarım Sigortası Yaptırmayan	
	n	%	n	%
1-100.000TL	38	21,2	60	40,2
101.000-200.000TL	141	78,8	89	59,8
Toplam	179	100	149	100

Ankete katılan tarım sigortası yaptıran 179 üreticiden, aile yıllık tarımsal cirosu 1-100.000TL arası olan 38 üretici % 21,2'dir, aile yıllık tarımsal cirosu 101.000-200.000TL arası olan 141 üretici % 78,8'dir. Veriler değerlendirildiğinde ilçede ailenin yıllık tarımsal cirosunun yüksekliğinin tarım sigortası yaptırma isteğini artırdığı gözlemlenmiştir.

Ankete katılan tarım sigortası yaptırmayan 149 üreticiden, aile yıllık tarımsal cirosu 1-100.000TL arası olan 60 üretici % 40,2'dir, aile yıllık tarımsal cirosu 101.000-200.000TL arası olan 89 üretici % 59,8'dir. Veriler değerlendirildiğinde ilçede ailenin yıllık tarımsal cirosunun yüksekliğinin tarım sigortası yaptırma isteğine çok az etkisinin olduğu gözlemlenmiştir.

Çizelge 5.18. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarım Dışı Gelir Durumu

Tarım dışı gelir durumu	n	%
Tarım dışı geliri olanlar	321	97,9
Tarım dışı geliri olmayanlar	7	2,1
Toplam	328	100

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, tarım dışı geliri olan 321 üretici % 97,9'dur, tarım dışı geliri olmayan 7 üretici % 2,1'dir. Oransal yöntem kullanılarak

yapılan değerlendirmede ilçedeki üreticilerin çoğunluğunun tarım dışı gelirin var olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 5.19. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarım Dışı Gelir Durumu

Tarım dışı gelir durumu ve sigorta tercihi	Tarım Sigortası Yaptıran		Tarım Sigortası Yaptırmayan	
	n	%	n	%
Tarım dışı geliri olanlar	177	98,9	144	96,5
Tarım dışı geliri olmayanlar	2	1,1	5	3,5
Toplam	179	100	149	100

Ankete katılan tarım sigortası yaptıran 179 üreticiden, tarım dışı geliri olan 177 üretici % 98,9’udur, tarım dışı geliri olmayan 2 üretici % 1,1’idir. Bu durum oransal olarak tarım dışı geliri olan üreticilerin çoğunluğunun tarım sigortası yaptırmayı tercih ettiğini ortaya koymuştur.

Bu konuda Amasya ilinde üreticilerin tarım sigortası karar sürecinde etkili olan faktörlerin analizi amacıyla yapılan çalışmada, tarım sigortası yaptırma durumunu tarım dışı gelir durumunun pozitif yönde etkilediği de belirlemiştir. (Nalinci, 2018)

Ankete katılan tarım sigortası yaptırmayan 149 üreticiden, tarım dışı geliri olan 144 üretici % 96,5’idir, tarım dışı geliri olmayan 5 üretici % 3,5’idir. Bu durum tarım dışı geliri olan üreticilerin tarım sigortası yaptırmayı tercih ettiğini ortaya koymakla birlikte, asıl sorunun mülkiyet sorununda kaynaklı olduğu mülkiyet sorunun çözüldüğü takdirde tarım sigortası yaptırma isteğinin artacağı gözlemlenmiştir.

Çizelge 5.20. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Kredi Kullanım Durumu

Tarımsal kredi kullanım durumu	n	%
Tarımsal kredi kullananlar	173	52,7
Tarımsal kredi kullanmayanlar	155	47,3
Toplam	328	100

Araştırmaya katılan 328 üreticinin tarımsal kredi kullanım durumu incelendiğinde, tarımsal kredi kullanan 173 üretici % 52,7'dir, tarımsal kredi kullanmayan 155 üretici % 47,3'dür. Tarımsal kredi kullanmak isteyen üreticilere bankaların ve tarım kredi kooperatiflerinin tarım sigortasını zorunlu tutması üreticileri tarım sigortası yaptırmaya teşvik etmektedir.

Adana ilinde çiftçilerin tarım sigortası yaptırma kararları konusunda yapılan çalışmada, tarım sigortası yaptırma kararlarına üreticinin kredi kullanım durumu faktörünün etkili olduğu da belirlenmiştir. (Ünal, 2017)

Balıkesir ilinde yem bitkisi üreticilerinin tarım sigortası yaptırma kararları konusunda yapılan bir çalışmada üreticilerin en önemli sigorta yaptırma nedenleri kredi kullanımı olarak tespit edilirken, üreticilerin en önemli sigorta yaptırmama nedenleri ise sigortayı gereksiz bir maliyet unsuru olarak görmeleri de belirlenmiştir. (Hayran, 2020)

İlçede de sigorta yaptırmada en önemli nede oransal yöntemle değerlendirildiğinde tarımsal kredi kullanımı için zorunlu olması olarak belirlenmiştir.

Çizelge 5.21. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Tarım Sigortası Yaptıran Üreticilerin Tarımsal Kredi Kullanım Durumu

Tarımsal kredi kullanım durumu	n	%
Tarımsal kredi kullanan	173	98,2
Tarımsal kredi kullanmayan	6	1,8
Toplam	179	100

Ankete katılan tarım sigortası yaptıran 179 üreticiden, tarım sigortası yaptıran tarımsal kredi kullanan 173 üretici % 98,2'dir, tarım sigortası yaptıran tarımsal kredi kullanmayan 6 üretici % 1,8'dir. Bu durum tarımsal kredi kullanmanın tarım sigortası yaptırmaya zorunlu nedenlerinde etkisiyle olumlu etki olduğunu göstermektedir.

Çizelge 5.22. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Sosyal Güvenlik Durumu

Sosyal güvenlik durumu	n	%
Sigortalı Çalışan	210	64,0
Özel Bireysel Emeklilik Sigortalı	14	4,3
Emekli	104	31,7
Toplam	328	100

Araştırmaya katılan 328 üreticinin durumu incelendiğinde, 210 üretici % 64,0' sigortalı çalışan, 14 üretici % 4,3' özel bireysel emeklilik sigortası olan üretici, 104 üretici % 31,7'i emekli üreticidir.

Düzece ilinde fındık üreticileri ile tarım sigortaları konusunda yapılan bir çalışmada bireysel emeklilik durumunun ve sigorta bilgisi değişkenlerinin üreticilerin tarım sigortası yaptırmaya karar vermelerinde etkili olduğu da belirlemiştir. (Kabaoğlu, 2017)

İlçede ankete katılan üreticilerin çoğunluğunun devlet sosyal güvenlik

sistemi içerisinde sigortalı çalışan yada emekli olduğu, sosyal güvenönemsendiği, üreticilerin ikinci gelir kaynaklarının memekli maaşı, emek ücreti, ticari faaliyetler olduğu gözlemlenerek belirlenmiştir.

Çizelge 5.23. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Danışmanlık Hizmeti Alma Durumu

Tarımsal danışmanlık hizmeti alma durumu	n	%	χ^2	P
Tarım sigortası yaptırıyor danışmanlık hizmeti alıyor	22	6,7	13,17	0,016
Tarım sigortası yaptırmıyor danışmanlık hizmeti alıyor	7	2,1		
Tarım sigortası yaptırıyor danışmanlık hizmeti almıyor	157	47,9		
Tarım sigortası yaptırmıyor danışmanlık hizmeti almıyor	142	43,3		
Toplam	328	100		

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 179 üretici % 54,6'sı herhangi bir çiftçi örgütüne üyedir, 149 üretici herhangi bir çiftçi örgütüne üye değildir. İlçede tarım sigortası yaptırma tercihi konusunda çiftçi örgütüne üyelik olumlu yönde etki yapmaktadır.

Üreticilerinin tarımsal danışmanlık hizmeti alma durumu ile bugüne kadar tarım sigortası yaptırma durumu arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$).

Çizelge 5.24. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Herhangibir Çiftçi Örgütüne Üyelik Durumu

Çiftçi örgütüne üyelik durumu	n	%
Üye olan	179	54,6
Üye olmayan	149	45,4
Toplam	328	100

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 179 üretici % 54,6'sı herhangi bir çiftçi örgütüne üyedir, 149 üretici herhangi bir çiftçi örgütüne üye değildir. İlçede tarım sigortası yaptıрма tercihi konusunda çiftçi örgütüne üyelik olumlu yönte etki yapmaktadır.

Bu konuda yapılan Kırklareli ve Edirne illerinde üreticilerin ürün sigortası uygulamalarına yaklaşımı konusunda yapılan çalışmadada, tarımsal örgütlere üyelik durumunun tarım sigortası yaptıрма kararına pozitif yönde etkisi olduğu belirlenmiştir. (Aydın, 2016)

Çizelge 5.25. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Herhangibir Çiftçi Örgütüne Üyelik ve Tarım Sigortası Tercih Durumu

Çiftçi örgütüne üyelik ve tarım sigortası tercihi	n	%
Tarım sigortalı ve Ziraat Odasına üye	100	30,5
Tarım sigortalı ve Tarım Kredi Kooperatifine Üye	71	21,6
Tarım sigortalı ve Ticaret Odasına Üye	8	2,4
Tarım sigortalı değilim ve ziraat odasına üye	29	8,8
Tarım sigortalı değilim ve hiçbir çiftçi örgüte üye değilim	120	36,7
Toplam	328	100

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 100 üretici %30,5'i tarım sigortalı ve Ziraat Odasına üye olduğunu, 71 üretici 21,6'ı tarım sigortalı ve Tarım Kredi

Kooperatifine üye olduğunu, 8 üretici % 2,4 tarım sigortalı, çiftçi örgütüne üye olmadığını ticaret ve sanayi odasına üye olduğunu, 29 üretici % 8,8 tarım sigortalı ve çiftçi örgütüne üye olduğunu, 120 üretici % 36,7 tarım sigortalı olmadığını ve hiçbir çiftçi örgütüne üye olmadığını belirtmiştir. Yapılan incelemede çiftçi örgütlerine üyelik durumunu tarım sigortası yaptırmaya olumlu etkisinin olduğu, ayrıca üye olunan çiftçi örgütünün üyeleri ile olan samimi ilişkinin de sigorta yaptırmaya isteğini artırdığı belirlenmiştir.

Çizelge 5.26. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin İnternet Kullanma Durumu

İnternet kullanımı ve sigorta tercihi	n	%
Tarım sigortalıyım, internet kullanıyorum	178	54,3
Tarım sigortalıyım, internet kullanmıyorum	1	0,3
Tarım sigortalı değilim, internet kullanıyorum	147	44,8
Tarım sigortalı değilim, internet kullanmıyorum	2	0,6
Toplam	328	100

Araştırmaya katılan 328 üretici incelendiğinde, 178 üretici % 54,3'ü tarım sigortalı internet kullanıyor, 1 üretici % 0,3'ü tarım sigortalı internet kullanmıyor, 147 üretici % 44,8'i tarım sigortalı değil internet kullanıyor, 2 üretici % 0,6'ı tarım sigortalı değil internet kullanmıyor olarak belirlenmiştir. Günümüzde teknolojinin her alanda en üst seviyede kullanıldığı göz önüne alındığında da, ilçedeki üreticilerin çoğunluğunun internet kullandığı, üreticilerin tarım sigortaları ve diğer konulara internet ortamında istedikleri şekilde kolayca ulaşabildikleri belirlenmiştir.

Çivril ilçesinde elma üreticisi işletmelerin tarım sigortası yaptırmaya tercihleri konusunda yapılan çalışmada; oransal yöntem kullanılarak üreticilerin tarım sigortaları ile ilgili bilgileri internet kaynaklarından da edindiği belirlenmiştir. (Karlı, 2021)

Çizelge 5.27. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Akıllı Telefon Kullanma Durumu

Akıllı telefon kullanma durumu ve sigorta tercihi	n	%	χ^2	P
Tarım sigortası yaptırıyor akıllı telefon kullanıyor	150	45,7	31,80	0,013
Tarım sigortası yaptırmıyor akıllı telefon kullanıyor	108	32,9		
Tarım sigortası yaptırıyor akıllı telefon kullanmıyor	29	8,8		
Tarım sigortası yaptırmıyor akıllı telefon kullanmıyor	41	12,6		
Toplam	328	100		

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 179 üretici % 54,6'sı herhangi bir çiftçi örgütüne üyedir, 149 üretici herhangi bir çiftçi örgütüne üye değildir. İlçede tarım sigortası yaptıрма tercihi konusunda çiftçi örgütüne üyelik olumlu yönde etki yapmaktadır.

Üreticilerinin akıllı telefon kullanma durumu ile bugüne kadar tarım sigortası yaptıрма durumu arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$).

Çizelge 5.28. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Üretiminde Risk Algısı Durumu

Tarımsal üretiminiz risk durumu ve sigorta tercihi	n	%
Tarım sigortalı, tarımsal üretimim risk altındadır	92	28,1
Tarım sigortalı, tarımsal üretimim risk altında değildir	87	26,5
Tarım sigortalı değilim, tarımsal üretimim risk altındadır	79	24,1
Tarım sigortalı değilim, tarımsal üretimim risk altında değildir	70	21,3
Toplam	328	100

Ankete katılan 328 üreticinin risk algısı durumu incelendiğinde, 92 üreticinin % 28,1'i tarım sigortalı tarımsal üretiminin risk altında olduğu, 87 üreticinin % 26,5'i tarım sigortalı tarımsal üretiminin risk altında olmadığı, 79 üreticinin % 24,1'i tarım sigortalı olmadığı tarımsal üretiminin risk altında olduğu, 70 üreticinin % 21,3'i tarım sigortalı olmadığı tarımsal üretiminin risk altında olmadığı ve tarım sigortalı olan üreticilerin tarımsal üretiminin risk altında olduğunu bilincinde oldukları ve gelirlerinin güvence altında tutmak içinde tarım sigortasını tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Akşehir ilçesinde üreticilerin tarım Sigortası yaptıрма kararlarının belirlenmesi konulu çalışmada, üreticilerin sigorta yaptırmada etken olan faktörlerden biri olarak, üreticilerin sürekli doğal afetler yaşamalarının ve önceki yıllarda yaşanan doğal afetlerin ve olumsuzlukların da tarım sigortası yaptıрма isteğini artırdığı belirtilmiştir. (Kızıloğlu, 2017)

Çizelge 5.29. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Üretimde Doğal Afet Yaşama Risk Algısı Durumu

Risk algısı	Tarım sigortası yaptıranlar		Tarım sigortası yaptırmayanlar	
	n	%	n	%
Doğal afet yaşama riskim var	118	65,9	132	88,4
Doğal afet yaşama riskim yok	61	34,1	17	11,6
Toplam	179	100	149	100

Araştırmaya katılan 328 üreticinin doğal afet yaşama risk algısı incelendiğinde, 118 üreticinin % 65,9 tarım sigortalı ve doğal afet yaşama riski olduğu, 61 üreticinin % 34,1 tarım sigortalı olduğu doğal afet yaşama riski olmadığı, 132 üreticinin % 88,4 tarım sigortalı olmadığı doğal afet yaşama riski olduğu, 17 üreticinin % 11,6 tarım sigortalı olmadığı doğal afet yaşama riski de olmadığı belirlemiştir.

Doğal afet yaşama riski olan ve tarım sigortası yaptıрма şartlarını taşıyan üreticilerin gelirlerini güvence altına almak amacıyla tarım sigortasını yaptırmayı tercih ettikleri, tarımsal kredi kullanmak istemlerinin yada arazinin mülkiyet sorunu olmamasının tarım sigortası yaptıрма tercihini olumlu etkilediği gözlemlenmiştir.

Çizelge 5.30. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Üretimde Yaşanması Muhtemel Afet Durumu

Yaşaması muhtemel en önemli afet riski ve sigorta tercihi	Tarım Sigortası Yaptıran		Tarım Sigortası Yaptırmayan	
	n	%	n	%
Sel, su baskını riski olan	6	5,0	14	10,6
Aşırı yağış riski olan	23	19,5	18	13,6
Aşırı sıcak, kuraklık riski olan	54	45,8	67	50,8
Son, dolu riski olan	35	29,7	33	25,0
Toplam	118	100	132	100

Araştırmaya katılan 328 üreticinin yaşaması muhtemel afet durumu incelendiğinde, 118 üreticinin tarım sigortalı ve doğal afet yaşama riski olduğu belirlenmiştir. Bu üreticilerden 6 üreticinin % 5,0'ı tarım sigortalı ve sel, su baskını riski olduğu, 23 üreticinin % 19,5'i tarım sigortalı ve aşırı yağış riski olduğu, 54 üreticinin % 45,8'i tarım sigortalı ve aşırı sıcak, kuraklık riski olduğu, 35 üreticinin % 29,7'i tarım sigortalı ve don, dolu afet yaşama riski olduğu belirlenmiştir. İlçe üreticilerinden afet sonucu gelir kayıpların telafi etmek için tarım sigortası yaptırdıkları veya uzun yıllar içinde sık sık doğal afete maruz kalan alanlarda üretim yapmamaya özen gösterdikleri bilgisi edinilmiştir. Meteoroloji Genel Müdürlüğü, TARSİM ve Tarım ve Orman Bakanlığının ortak yapacağı afet risk çalışması ile afet riski olduğu için üretim yapılmadığı öğrenilen alanlara iklim koşullarına uygun üretimlerin ürünlerinin yaygınlaştırılması, bu alanların kazanılması ve üreticinin bu alanlardan göçmesinin önlenmesi için faydalı olacaktır.

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 132 üretici tarım sigortalı olmadığı ve doğal afet yaşama riski olduğu, bu üreticilerden 14 üreticinin % 10,6 tarım sigortalı olmadığı, sel, su baskını riski olduğu, 18 üreticinin % 13,6 tarım sigortalı olmadığı, aşırı yağış riski olduğu, 67 üreticinin % 50,8 tarım sigortalı olmadığı, aşırı sıcak, kuraklık riski olduğu, 33 üreticinin % 25,0 tarım sigortalı olmadığı, don, dolu afet riski olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 5.31. Doğal Afet Nedeniyle Devletten Parasal Yardım Alma Durumu

Doğal afet nedeniyle devletten parasal yardım alma durumu	n	%	χ^2	P
Tarım sigortası yaptırıyor doğal afet nedeniyle devletten parasal yardım aldı	47	14,3	33,62	0,079
Tarım sigortası yaptırmıyor doğal afet nedeniyle devletten parasal yardım aldı	27	8,3		
Tarım sigortası yaptırıyor doğal afet nedeniyle devletten parasal yardım almadı	132	40,2		
Tarım sigortası yaptırmıyor doğal afet nedeniyle devletten parasal yardım almadı	122	37,2		
Toplam	328	100		

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 17 üretici % 14,3'ü tarım sigortası yaptırıyor doğal afet nedeniyle devletten parasal yardım almış, 27 üretici % 8,3 tarım sigortası yaptırmıyor doğal afet nedeniyle devletten parasal yardım almamıştır, 132 üretici % 40,2 tarım sigortası yaptırıyor doğal afet nedeniyle devletten parasal yardım almamıştır, 122 üretici % 37,2 tarım sigortası yaptırmıyor doğal afet nedeniyle devletten parasal yardım almamış olarak belirlenmiştir.

Üreticilerinin tarım sigortası yaptırma ve doğal afet nedeniyle devletten parasal yardım almadı durumu ile bugüne kadar tarım sigortası yaptırma durumu arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$).

Çizelge 5.32. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarım Sigortası Yaptırma Nedenleri Durumu

Tarım sigortası yaptırma nedeni	n	%
Tarımsal kredi için zorunlu	173	96,6
Afet zarar tazmini için	2	1,1
Olumlu öneriler	1	0,6
Geçmişteki kötü tecrübeler	3	1,7
Toplam	179	100

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 179 üretici tarım sigortası yaptırmaktadır. Bu üreticilerden 173 üreticinin % 96,6'ı tarımsal kredi kullanmak için zorunlu olarak sigorta yaptırdığı, 2 üreticinin % 1,1'i afet zarar tazminatı için sigorta yaptırdığı, 1 üreticinin % 0,6'ı olumlu öneriler nedeniyle tarım sigortası yaptırdığı, 3 üreticinin % 1,7'i geçmişteki kötü tecrübeler nedeniyle tarım sigortası yaptırdığı belirlenmiştir.

Tarımsal kredi kullanımında tarım sigortasının zorunlu tutulması sigorta yaptıran üretici sayısına olumlu etki etmektedir.

Çizelge 5.33. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarım Sigortasını Nereden Yaptırdığı Durumu

Tarım sigortası acenta tercihi	n	%
Özel sigorta acentası	6	3,4
Ziraat Odası	173	96,6
Toplam	179	100

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 179 üretici tarım sigortası yaptırmaktadır. Bu üreticileri incelediğimizde, 6 üretici % 3,4 tarım sigortasını yaptırırken özel sigorta acentasını tercih etmektedir, 173 üretici % 96,6 tarım sigortasını yaptırırken ziraat odası tercih etmektedir. Ziraat odalarının üreticiler ile daha etkili, yakın olmalarının, üreticiyi kredi kullanılırken ve diğer risklere karşı

tarım sigortası yaptırmada konusunda bilgilendirmelerinin sigorta yaptırmada tercihlerini çok olumlu etkilediği belirlenmiştir.

Çizelge 5.34. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Tarım Sigortalı Üreticilerin Ziraat Odasından Sigorta Yaptırma Tercih Durumu

Sigortası yaptırmada gerekçesi	Ziraat Odasından tarım sigortası yaptırmada gerekçesi		Özel Acentadan tarım sigortası yaptırmada gerekçesi	
	n	%	n	%
Tarımsal kredi için zorunlu	110	63,5	0	0,00
Afet zarar tazmini için	19	11,0	2	33,3
Olumlu öneriler	28	16,2	1	16,7
Geçmişteki kötü tecrübeler	16	9,3	3	50,0
Toplam	173	100	6	100

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 179 üretici tarım sigortası yaptırmaktadır, üreticilerin tarım sigortasını ziraat odasından yaptırmada tercih nedenlerini incelediğimizde, bu üreticilerden 173 üretici ziraat odasından tarım sigortası yaptırmaktadır, 110 üretici % 63,5 tarımsal kredi kullanmak için zorunlu olarak, 19 üretici % 11,0 afet zarar tazminatı için, 28 üretici % 16,2 olumlu öneriler nedeniyle, 16 üretici % 9,3 geçmişteki kötü tecrübeler nedeniyle tarım sigortası yaptırmakta ve ziraat odasını sigorta acentası olarak tercih etmekte olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan özel sigorta acentasından sigorta yaptırmayı tercih eden 6 üreticinin, özel sigorta acentasından tarım sigortası tercih nedenlerini incelediğimizde, tarımsal kredi kullanmak için özel acentadan sigorta yaptırdığını beyan eden olmamıştır, 2 üretici % 33,3 afet zarar tazminatı için özel sigorta acentasını tercih ettiğini, 1 üretici % 16,7 olumlu öneriler nedeniyle özel sigorta acentasının tercih ettiğini, 3 üretici % 50,0 geçmişteki kötü tecrübeler nedeniyle tarım sigortası yaptırmakta olduğunu ve özel sigorta acentasını tercih ettiğini

belirtmiştir.

Bu durum ilçede özel sigorta acentlarının yeterli etkinlikte olmadığını tanıtım ve özel indirim uygulamaları ile özel sigorta acentlarının cazip hale getirilmesi gerektiğini, ziraat odasının üye tekeli nedeniyle haksız rekabete sebep olduğu gözlemlenmiştir.

Çizelge 5.35. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Tarım Sigortalı Üreticilerin Sigorta Poliçesini Okuma Durumu

Tarım sigortası poliçenizi okudunuz mu?	n	%
Tarım sigortası poliçemi okudum	113	63,1
Tarım sigortası poliçemi okumadım	66	36,9
Toplam	179	100

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 179 üretici tarım sigortası yaptırmaktadır, bu üreticileri incelediğimizde, 113 üreticinin % 63,1 tarım sigortası poliçesini okuduğu, 66 üreticinin % 36,9 tarım sigortası poliçesini okumadığı belirlenmiştir. Üreticilerin tarım sigortası poliçelerini okuması gerekmektedir, okumamaları nedeniyle poliçede kapsamında sigortalanan riskleri hakkında bilgi sahibi olmadıklarından, afet yaşandıktan sonra Tarsim'e afet ihbarından bulunduklarında sık sık ihbarda bulunduğu afet türünün sigorta poliçesi kapsamındaki risklerden olmadığı durumu ile karşılaşmakta ve kendi kendi mağdur etmektedir. Bu nedenle tarım sigorta poliçesi içeriğinin okunması ve bilinmesi çok önemlidir, poliçe okuma alışkanlığı üreticilerde oluşturulursa Tarsim'de bilgisizlikten kaynaklı şikayet, karalama, iş yükü ve töhmetten kurtulabilecektir. Bunun için Tarsim tarafından poliçe bilgilerinin sms sesli mesaj şeklinde üreticiye gönderilmesi yada müşteri temsilcisi uygulaması ile sesli dinletilmesi gibi bir yöntem denenebilir.

Buna ilaveten, üreticilerin eksperler tarafından yapılan değerlendirmeleri yanlış/eksik bulmaları durumunda itiraz hakkına sahip oldukları konusunda üreticilerin yeterince bilgilendirilmeleri çok önemlidir, bu konuda gerekli

bilgilendirme poliçe hazırlanması ve hasar ihbarı aşamalarında özel sigorta acentaları tarafından yapılabilir. Üreticilerin sigorta programlarının kendilerini koruduklarına inanmaları ve program koşullarının adil ve güvenilir olduğunu hissetmeleri sigorta programlarının başarılı olmasının ön koşuludur.

Çizelge 5.36. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Tarım Sigortalı Üreticilerin Tarsim Ekspertlerinin Hasar Tespitinden Memnuniyet Durumu

TARSİM Ekspertlerinin hasar tespitinden memnunsunuz	n	%
TARSİM Ekspertlerinin hasar tespitinden memnunuz	167	93,3
TARSİM Ekspertlerinin hasar tespitinden memnun değil	12	6,7
Toplam	179	100

Araştırmaya katılan 328 üreticiden, 179 üretici tarım sigortası yaptırmaktadır, bu üreticileri incelediğimizde 167 üretici % 93,3 Tarsim Ekspertlerinin hasar tespitinden memnun olduğunu, 12 üretici % 6,7 Tarsim Ekspertlerinin hasar tespitinden memnun olmadığını beyan etmiş olmakla birlikte, ankete çalışması esnasında sahada yapılan gözlemlerde üreticilerin ekspertlerin çalışmasından aslında tam olarak memnun olmadığı, genellikle ilk hasar tespit yapan ekspertle sorun yaşadıkları bu nedenle ikinci kez hasar tespiti için ekspert talep ettikleri, ekspertlerden kaynaklı memnuniyetsizliklerin yeterli bilgiye sahip olmaması, doğru/yanlış tespitler yapılması, iletişim davranış biçimlerinden kaynaklı sorunlar olması ve benzeri olduğu bilgisi edinilmiştir.

Bu nedenle tarım sigortasının yaygınlaştırılmasına yönelik olarak ekspertlerin doğru hasar tespitinde bulunamadığı yargısını kırmak için belirli bir ürün grubunda uzmanlaşmış ekspert kadrolarının ivedilikle oluşturulması gerekmektedir. Ayrıca yetkilendirilen ekspertlerin temel eğitimlerini tamamlaması sonrasında çalışma bölgelerinde yetiştirilen sigortalıların varlıklar ile ilgili olarak, konusunda uzmanlaşmış Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı Araştırma Enstitüleri

ve/veya Üniversitelerin Ziraat Fakülteleri tarafından ikinci bir eğitime tabi tutulması sorunun çözülmesinde faydalı olacaktır.

Üreticilerin, ilk gelen eksperin objektif değerlendirmelerde bulunamadığını ifade etmeleri ve ikinci kez eksper istemeleri eksperlerin bağımsızlığı ile ilgili şüphe duymaları sistemin güvenilirliğini tehlike altına atmaktadır. Bu nedenle, TARSİM tarafından üreticilere eksperlerin konumu ve görevlendirilme süreçleri ile ilgili bilgilendirme yapılması ve bu yanlış algının bertaraf edilmesi oldukça önemlidir.

Eksperlerin üreticilere olan kaba davranışları da eksper kaynaklı önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Eksperlere verilen temel eğitim programına iletişim teknikleri konusunun dahil edilmesi üretici-eksper arasındaki ilişkiyi güçlendirecektir.

Çizelge 5.37. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Tarımsal Üretim Gelir Gider Kayıtlarını Tutma Durumu

Tarımsal üretim gelir gider kayıtlarını tutma durumu	n	%
Tarım sigortalı, tarımsal üretim gelir gider kayıtlarını tutuyor	169	51,5
Tarım sigortalı, tarımsal üretim gelir gider kayıtlarını tutmuyor	10	3,0
Tarım sigortalı değilim, tarımsal üretim gelir gider kayıtlarını tutuyor	115	35,1
Tarım sigortalı değilim, tarımsal üretim gelir gider kayıtlarını tutmuyor	34	10,4
Toplam	328	100

Araştırmaya katılan 328 üreticiyi incelediğimizde, 169 üreticinin % 51,5 tarım sigortalı tarımsal üretim gelir gider kayıtlarını tuttuğu, 10 üreticinin % 3,0 tarım sigortalı tarımsal üretim gelir gider kayıtlarını tutmadığı, 115 üreticinin % 35,1 tarım sigortalı olmadığı tarımsal üretim gelir gider kayıtlarını tuttuğu, 34 üreticinin % 10,4 tarım sigortalı olmadığı tarımsal üretim gelir gider kayıtlarını tutmadığı belirlenmiştir. Üreticilerin çoğunluğun gelir gider kayıtlarını tutmakla birlikte tarım

sigortası yaptıran üreticilerin gelir gider katırlarını tutmada daha çok istekli olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 5.38. Ankete Katılan Toroslar İlçesi Üreticilerinin Doğal Afet Nedeniyle Gelir Kaybı Olma Durumu

Doğal afet nedeniyle gelir kaybı olma durumu	n	%
Tarım sigortalı, doğal afet nedeniyle gelir kaybım olur	118	36,0
Tarım sigortalı, doğal afet nedeniyle gelir kaybım olmaz	61	18,6
Tarım sigortalı değilim, doğal afet nedeniyle gelir kaybım olur	132	40,2
Tarım sigortalı değilim, doğal afet nedeniyle gelir kaybım olmaz	17	5,2
Toplam	328	100

Araştırmaya katılan 328 üreticinin doğal afet nedeniyle gelir kaybı olma durumunu incelediğimizde, 118 üreticinin % 36,0 tarım sigortalı olduğu doğal afet nedeniyle gelir kaybı olacağı, 61 üreticinin % 18,6 tarım sigortalı olduğu doğal afet nedeniyle gelir olmayacağı, 132 üreticinin % 40,2 tarım sigortalı 132 üreticinin % 40,2 tarım sigortalı, 17 üreticinin % 5,2 tarım sigortalı olmadığı doğal afet nedeniyle gelir kaybı olmayacağı belirlenmiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmaya konu Mersin İli Toroslar İlçesi üreticilerinin TARSİM konusunda memnuniyetsizlik ve isteksizlik nedenleri; TARSİM poliçesi hazırlayan acentelerin üreticiyi yeterince bilgilendirmemesi, Ekili, dikili arazilerin tapusuz olması, tapusuz arazilerin ÇKS'ye kaydolamaması ve sigortalanamaması,, Eksperlerden kaynaklı memnuniyetsizlikler (yeterli bilgiye sahip olmaması, doğru/yanlış tespitler, iletişim davranış biçimlerinden kaynaklı sorunlar), muafiyet oranının az bulunması, Sigorta Prim miktarı yüksek olması, destek oranının az bulunması, Verim değerinin belirlenmesi noktasında üreticinin dikkate alınmıyor olması, Sigorta kapsamının dar bulunması, Hasar tespitinin zamanında yapılmadığı yönünde algı oluşması, zararın tazmininde sorunlarla karşılaşılması olarak belirlenmiştir.

Türkiye'de tarım sigortasının yaygınlaştırılmasına yönelik olarak eksperlerin doğru hasar tespitinde bulunamadığı yargısını kırmak için belirli bir ürün grubunda uzmanlaşmış eksper kadrolarının ivedilikle oluşturulması gerekmektedir.

Bunun için istihdam edilen eksperlerin temel eğitimlerini tamamlaması sonrasında çalışma bölgelerinde yetiştirilen bitkisel ürünler ile ilgili olarak konusunda uzmanlaşmış kurumlar Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı Araştırma Enstitüleri veya Üniversitelerin Ziraat Fakülteleri tarafından ikinci bir eğitime tabi tutulması isabetli olacaktır.

Buna ilaveten, üreticilerin eksperler tarafından yapılan değerlendirmeleri yanlış/eksik bulmaları durumunda itiraz hakkına sahip oldukları konusunda bilgilendirilmeleri önem taşımaktadır. Bu konuda gerekli bilgilendirme poliçe hazırlanması ve hasar ihbarı aşamalarında özel sigorta şirketleri tarafından yapılabilir. Üreticilerin sigorta programlarının kendilerini koruduklarına inanmaları ve program koşullarının adil ve güvenilir olduğunu hissetmeleri sigorta programlarının başarılı olmasının önkoşuludur.

Üreticilerin, eksperlerin objektif değerlendirmelerde bulunamadıklarını

ifade etmeleri ve eksperlerin bağımsızlığı ile ilgili şüphe duymaları sistemin güvenilirliğini tehlike altına atmaktadır. Bu nedenle, TARSİM tarafından üreticilere eksperlerin konumu ve görevlendirilme süreçleri ile ilgili bilgilendirme yapılması ve bu yanlış algının bertaraf edilmesi oldukça önem arz etmektedir.

Eksperlerin üreticilere olan kaba davranışları da eksper kaynaklı önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Eksperlere verilen temel eğitim programına iletişim teknikleri konusunun dahil edilmesi üretici-eksper arasındaki ilişkiyi güçlendirecektir.

Üreticilerin sigorta maliyetiyle ilişkili sorunlarının başında muafiyet oranlarının ve prim bedellerinin yüksek bulunması gelmektedir. Prim miktarı, prim desteği ve muafiyet oranların devlet imkanları çerçevesinde, aktüeryal çalışmalar esas alınarak üreticinin beklentilerine de hitap edecek şekilde hesaplanması sisteme katılımı arttıracığı gibi sistemin sürdürülebilirliğini de güvence altına alacaktır. Buna ek olarak, sigorta primlerine verilen devlet desteğinin devam ettirilmesi ve hatta devlet kaynakları uygunsa devlet desteğinin artırılması tarım sigortasını yaptırma kararlarını olumlu yönde etkileyecektir.

Bu kapsamda yenilikçi sigorta ürünleri arasında bulunan gelir sigortasının alternatif bir model olarak öne çıkarılması gerekmektedir. Gelir sigortası verim, fiyat veya her ikisinde meydana gelen düşüşlerin üreticilerin gelirlerinde yarattığı dalgalanmaları azaltmayı hedeflemesi nedeniyle oldukça önemlidir. Gelir sigortası sisteminin kurulması aşamasında risk bölgelerinin oluşturulması ve sigortaya ilişkin prim ve tazminat tutarlarının doğru oluşturulabilmesi için sağlıklı ve güvenilir bilgi sistemlerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından geliştirilen ve hâlihazırda kullanılmakta olan Tarım Bilgi Sistemi (TBS) aracılığı ile gelir sigortası için bireysel ortalama verim geçmişi bilgilerinin en kısa zamanda oluşturulmasının yanı sıra sigorta modelinin uygulanabilmesi için vadeli işlem borsalarının kurulması, lisanslı depoculuğun geliştirilmesi ve bunlarla ilgili gerekli mevzuat değişikliklerinin yapılması için ilgili Bakanlıklar ve üst kurumların bir arada çalışması gerekmektedir.

Sonuç olarak tarım sigortasının sadece bir risk yönetim aracı olarak değerlendirilmemesi, aksine tüm tarım politikalarının merkezinde ele alınması gereken bir konudur. Türkiye koşulları dikkate alındığında; TARSİM çerçevesinde değinilen mevcut sistem aksaklıkların giderilmesi ve üretici gelirlerindeki dalgalanmaları telafi edecek gelir sigortasının da bir seçenek olarak üreticinin tercihinə sunulması, Türkiye’de tarım sigortası yaptıran üretici sayısını artıracakı düşünülmektedir.

İlimizin tarımsal üretimi, iklimi ve üretici potansiyeli dikkate alınarak Tarım Sigortasının zorunlu olması pilot uygulaması başlatılması önerilebilir. Modern imece olarak nitelendireceğimiz tarım sigortalarının daha çok tercih edilmesi ve memnuniyetsizlik ve isteksizlik nedenlerinin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

Alay, Ö. 2012. Kastamonu İli Tarım Kredi Kooperatiflerinde Tarım Sigortaları Uygulamalarının Değerlendirilmesi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi

Aydın, M. 2013. Kitâbü'l-Filâha'da Gök Cisimleri - Tarım İlişkisi. Acta Turcica Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi 5(1): 1-16

Aydın, B. ve ark. 2016. Kırklareli ve Edirne İllerinde Üreticilerin Ürün Sigortası Uygulamalarına Yaklaşımı. Derim Dergisi, 33(2):249-262

Ertan, A ve ark. 2012. Isparta ili Eğirdir İlçesi Tarım Üreticilerinin Tarım Sigortası Yaptırmaya Karar Verme Sürecinde Etkili Olan Faktörlerin Analizi. Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 3(5): 66-76

Hayran, S. ve ark. 2020. Yem Bitkisi Üreticilerinin Tarım Sigortası Yaptırma Kararlarına Etki Eden Faktörler: Balıkesir İli Örneği. Ziraat Mühendisliği Dergisi 369: 22 – 29

Kabaoğlu, H. ve ark. 2017. Fındık Üreticilerinin Tarım Sigortasına Olan Yaklaşımları ve Geleceğe Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi: Düzce İli Örneği. Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi 9(3): 1719 – 1728

Kızıloğlu, R. 2017. Üreticilerin Tarım Sigortası Yaptırmaya Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi Konya İli Akşehir İlçesi Örneği Alınan Ziraat Bilimler Dergisi Yıl 32(1): 19 – 26.

Nalinci, S. 2018. Amasya İlindeki Üreticilerin Riske Karşı Tutumları ve Tarım Sigortası Karar Sürecinde Etkili Olan Faktörlerin Analizi. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Ana Bilim Dalı Tarım Politikası ve Yayım Bilim Dalı, Doktora Tezi

Sümer, G. 2016, Dünyada tarım Sigortaları Uygulamaları ve TARSİM. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 18(1) 236-263

Ünal, H. 2017. Çiftçilerin Tarım Sigortası Yaptırma Kararlarına Etki Eden Faktörler: Adana İli Örneği. Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi

Tekin, A. ve ark. (2021), Çivril ilçesinde elma üretimi yapan tarım işletmelerinde üreticilerin tarım sigortası yaptırma tercihleri. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Tarım Bilimleri Dergisi 26(1): 8 – 19

Tümer, E. ve ark. 2019. Çiftçilerin Tarım Sigortası Yaptırma İstekliliği: Konya İli Ilgın İlçesi Örneği. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi 22(4): 571 – 576

Yavuz, G. 2010. Polatlı İlçesinde Üreticilerin Tarım Sigortası Yaptırmaya Karar Vermelerinde Etkili Faktörlerin Analizi. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi

<https://web.tarsim.gov.tr>

<https://www.tarimorman.gov.tr/>

ÖZGEÇMİŞ

Galip YILMAZ, İlk ve Ortaöğretimi Mersinde okudu, Liseyi Mersin Ticaret Meslek Lisesi, Muhasebe ve Finansman bölümünde okudu. 2003 yılında Anadolu Üniversitesi, İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünden mezun oldu. 2018 yılında Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi bölümünden mezun oldu, Tarım ve Orman Bakanlığı Mersin İl Müdürlüğünde Ziraat Mühendisi olarak çalışmaktadır.